

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentellen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetésekéül:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petit: nagyobb, avagy díszbetűvel vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítottak.

Állandó hirdetésekéül kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Erzsébet királyné emlékezete.

A sátoralja-ujhelyi róm. kat. főgimnázium által ma d. e. a vármegye székházának nagytermében tartott ünnepen elmondotta:

Horváth Sándor, főgimn. k. r. tanár.

Mily gyors szárnyakon repül az idő! Szemeinkről még fel sem száradtak egészen a könyvek és már évfordulóján is túl vagyunk ama szörnyű emlékű napnak, melyen rettenetes végzet ragadta el a magyar nép anyját, pártfogóját, szeretett hitvesétől és népeitől. Egy gyilkos kéz, azon örjögő szenvedély eszköze, mely a fennálló társadalmi rend megsemmisítését célozva, tört emelt királynéknra s egy csapással örökre megakasztotta dobogásában azt a fejedelmi nemes szívet, melyben nem lakott más, mint áldásos szeretet családja és alattvalói iránt, mint jóság és nagylelkűség minden ember iránt, mint a rajongás a természet és a mély vallássságú hódolat és buzgóság Isten iránt!

S most, egy év múlva, midőn rajongásig szeretett királynénk emlékét megújítjuk, újra fájdalomba merülve, azt sirassuk-e, amit halálával vesztettünk, vagy az enyhület nyugalomával emlékezve, arról elmélkedünk, amit nyert ezen kiváló tulajdonokkal megáldott élettel hazánk, a magyar nép.

A kit tiszteltünk, szeretünk, nem halhat meg reánk nézve egészen. Drága halottaink sirja csak földi maradványukat zárja magában, égi részök áldása velünk marad s lényünkbe olvadva, átkísér az élet utain. A halottak szellemei az élők felett lebegve, velök és értük küzdenek az öröklét végtelenségében. Emlékeket nem a hideg márvány vagy éreszobor őrzi, hanem a szív és élet melege.

Bármily nagy fájdalommal gondolnak népek, országok a borzasztó eseményre, Erzsébet királynék rettenetes végzetére, bármily gyakran megsajdul a seb, az emlékezet nemesak a bánat forrása, hanem a lelkesedés is. Drága halottaink sirjánál nemesak azt érezzük, hogy elvesztettük őket, hanem azt is, hogy a mieink voltak, nemesak azt, hogy gyászolunk, hanem azt is, hogy nekik köszönhetjük jólétünket.

S ha elhunyt felséges királynénk emlékének áldozunk, a veszteség érzete visszaidezi emlékezetünkbe azon magasztos tulajdonságokat, melyektől ragyogott a királyi korona. Veszteségünk nagyságát megérthetjük azon szívhez szóló beszédből, melyet az ország főpapja intézett Erzsébet királynékhöz a milléniomi hálaadó istentiszteleten: Légy áldott, légy üdvöz, felséges királyném! Fogadd el e templomban, hol megkoronáztattál, legmélyebb hódolatunkat, legőszintébb szeretetünket irányunkban mindig tanúsított jóságodért, szeretetedért. Áldólag emlékezünk, hogy midőn nemzetünk anyja lettél, édes anyai nyelvünkön szólottál hozzánk; áldólag emlékezünk, hogy azt az aranyfonalat is anyai gyöngéd kezéd szötte, mely hön szeretett királyunkat a nemzettel elválaszthatatlanul összekötötte.

Az ország főpapja, ki maga is történetirő, Isten házában, a magyar nemzet legszebb ünnepén, ország-világ előtt jelenti ki, hogy a nemzet és uralkodóház kibékítése az ő műve; bár a történetirő másképpen beszél el a kiegyezés történetét, a köztudatból sohasem fogja kiirtani azt a meggyőződést, hogy csakugyan a királyné anyai gyöngéd keze szötte a királyt a nemzettel összekötő fonalat.

Tisztelte, szeretete a magyar Erzsébet királynét, hódolt neki, mikor urának még nem hódolhatott. Teljes mértékben felfogta az országba hivatásakor adott azt a szép feleletét, hogy a gondviselés őt szeretett férje által épp oly gyöngéd, mint feloldhatatlan kötelékkel csatolta Magyarországhoz.

Sokáig tartott a gyűlölet politikája, mely Magyarországot feláldozta az egységes Ausztria-

elvének. — Egy nőnek kelle tehát képviselnie a szeretet politikáját, mely Magyarországot viszszaadja önmagának. 1848-ban széttört a Szt. Korona, azt csak a nép szívében ébresztett nagy érzelmek lángjai forraszthatják össze. A hittel, reménnyel tett kísérletek hajótörést szenvedtek; de egy még hátra volt. Az, hogy a nemzet az uralkodóház valamely tagját igazán, szíve mélyéből szeresse; minthogy ezt elértük, nem agódhatunk a jövő iránt. (Eötvös.)

„En a politikához nem értek,“ — mondta volt a királyné Jókai Mórnak mikor először találkozott vele. „Legmagasabb politika“ — felelt a költő — „egy ország szívéét megnyerni; ahhoz felséged bizony ért.“ Magyarországot a megsemmisüléstől a jog mentette meg; de szabadulását ez a szeretet tette könnyebbé. Ez a szeretet, mint gyöngye sarka, siklott végig az özvívzen, mely Magyarországot úgy elborította, hogy jobbajaink azt hitték, nem lesz a magyarnak feltámadása. Az első sziget, a mely kilátszott az áradatból, az előkerült Szt. Korona és a szivárvány, mely az özvív végét hirdette, a császár fellobbanó szerelme a szép bajor hercegnő iránt. Fejedelmi férjének adott hűség-ígérete egyuttal ígéret volt a nemzetnek is, hogy szomorú napjait derübbek fogják felváltani. Sorsát szerető férjéhez kötve, hazánkba jött és már az első lépése a haza földjén kifakasztá nyomdokában a kegyelem virágait.

Férje oldalán keresi föl koronája legszebb gyémántját, Magyarországot. Körötte csend, a merre ment és a néma tartomány; csak a nemzeti színház közönsége kiáltja lelkesedéssel a színész után, hogy — éljen a király, éljen a haza! — Mosolygó férje oldalán könnyezve áll a császárné és azután, hogy ezek a könyvek felsikkadjanak, Józsefstadtban, Olmützben „megcsörren a bilincs, lehullt gazdája nincs.“ A tömlöcöket elhagyott rabok, kik honukért sanyalótek büntelenül, ártatlanul, első sóhajukkal, a megkönnyebbülés első lélegzetével őt áldották, bilincsek oldóját, népek reménységét. Őt áldották a nők, a kik hazatérő férjeiket, fiaikat esőkjakkal halmozták el, áldották azt a szerelmet, mely emberi érzést vitt be a legridegebb politikába. Hálás magyarok már voltak: szegény szabaduló rabok, egykor nemzetök szemfényei.

Ötszáz szegény, kis árva enekli a bajor néphimnusz. . . És a fiatal császárné zokogva roskad egy székre. Mint a hogy a gyermek Rákóczi sirt, mikor idegenbe lépve, először pillantotta meg hazája térképét. Oh bizony „nem oly könnyű hazát feledni.“ Ez a bájos asszony ott, a hol tehetne, hogyan ne lett volna szószólójuk azoknak, kiknek éppenséggel lehetetlen volt feledni a hazát?

Legfőbb ajándékát, legszebb virágát, szeretetét nyújtotta a nemzetnek. Ugy szeretett bennünket, mint tulajdon véreit, pedig idegen, bajor törzsnek volt hajtása.

Megtanulta nyelvünket, azt az édes hazai nyelvet, mely oly kedvesen hangzott el ajkairól; belemerült ama költők műveibe, kik a magyar hazáról, magyar népről zengenek. Elmerengett letűnt dicsőségünk emlékein, annak a Koronának varázsán, melyet ősei viseltek, a mely oly fényesen ragyog, — pedig mostan is — vérrel áztatott földből ásták ki. Megértette sóhajainkat egy jobb jövő iránt, mert abban az időben csak sóhajtania volt szabad a nemzetnek. Vérbe fojtott szabadságharcunk terein még a hősök vére piroslott; a romok, kormos falak, a családok feldult boldogságát, a letiport haza boldogságát hirdették. A leigázott nemzet jajsavát elnyomta az önkényura-

lom. . . A félreértés örvénye sohasem volt mélyebb és tátongóbb, mint akkor az elnyomatás sötét korszakában. Mikor nincs senkije a magyarnak, ki gyászos helyzetében pártját fogná, Erzsébet királyné szeretettel fordul feléje, és költögeti a tetszhalálban dermedő magyar hazát. Áldott keze sirdombokat egyengetett simára, lelkének tüze felszárítá a harci mezőkről a martírok még párolgó vértöcséit és nemes árnya végigsuhan hazánkon, fátyolt szöve a félreértés gyászos emlékeire.

Erzsébet királyné, mint áldás jött a magyarak körébe, kedves arcáról egy szebb jövő reménye mosolygott reájok. „Vele szemközt az egész nemzet költői érzettel telik el; mert hiszen csak egy valódi költészet van a világon és ez: a szeretet. E szeretetnek és királynénk jó szívének köszönhetjük, hogy újra valósággá lett a magyar haza, hogy újra ragyog Szt. István koronája. Századoknak kellett lefolynia, míg elérkezett benne a magyar királyné eszményképe, hogy a király és nemzet anyai balsors után kibékülve, egymással újra szeretetben és hűségben egyesültek. A királyasszony vállára tett korona fénye varázsolta feledhetetlen nappá az 1867. jún. 8-át, mely a kiegyezést, Erzsébet királyné és Deák Ferenc alkotását, a magyar nép millióinak öröme megecséltél. Buda várából a föld egyik legnemesebb lényével, bájos királynékkal a király oldalán, kezünkbe adatott sorsunk kulcsa, melylyel szabad kézzel a jövőbe nyithatunk. Udv a legnemesebb hölgynek, — kiáltott föl Kemény a koronázás napján — üdv koronás királynéknak, kinek nemzetünk iránti vonzalmá örök időkre élni fog e nemzet hálás emlékezetében.

Azóta a magyar királyné minden örömlükben és bánatunkban hűséges osztályosunk volt mindenkor. Ő himezte az 1868-ban felállított honvédség első zászlójára a szalagot. 1878-ban ő hitta fel Magyarország hölgyeit a Vöröskereszt-egyesületek megalakítására. Hiszen a nő legnemesebb hivatása, mint ő maga mondta, a szenvedések enyhítése. Itt, e haza határain belül, avatta otthonává Budát, a nagy ősokról regélő királyi várat, ő volt rajta leginkább, hogy Budapest fénys palotája legyen a magyar királynak s a magyar udvartartás előkészítése sok részben az ő érdeme. Itt avatta otthonává Gödöllőt, melynek árnyékos fái közt látjuk őt kedves bölcső fölé hajolva, melyben magyar költőnek altató dala ringatja álomba a magyar szavakat gügyögő kis csecsemőt.

De nemesak ott tünik fel bájos alakja, hol fény és öröm honol, ime ott térdel gyászfátyolában a haza bölcsének ravatalánál, könyezve tekint az elhunyt államférfiu átszellemült vonásaira s imát, forró imát küld a magyarok Istenéhez, hogy óvja, védje s vigasztalja meg a népet, mely az elköltözöttben legnagyobb fiát veszté. A koronás fő meghajolt az erény előtt, a királyné hódolt a tiszta hazafiságnak. E tette egy maga is meghódította volna a nemzetet. — „Minő találkozás a szellemeknek!“ — szölt utóbb Kossuth ravatalánál Jókai. Te cipruslombot küldél Deák ravatalára s ez a cipruság találkozott azzal a babérkoszorúval, melyet Magyarország legszentebb nőalakja tett le a koporsóra. E két szimbólum találkozás a megszentelt helyen volt az eszmék, a nehéz idők expiatiója. Könyek közt tette gyöngyvirágos koszoruját a kiegyezés másik nagy alakjának Andrassy Gyula grófnak ravatalára.

De minden koszoruja között legtöbb könyét hullatta arra, melyet egyetlen fiának, Rudolfnak kellett sirjára helyeznie. Erőszakos ha-

lálhira Széchenyi végzete óta nem rázta meg egy nemzetet. Elvette azt a reményét, hogy egy nagy királynak ismét nagy király legyen az utóda. És a királynénak volt ereje, hogy fájdalmának sulya alatt megtörni ne engedje urát, a királyt. Erősebb volt Periklesnél; nem hagyta el lelkének ereje, midőn egyetlen fiának koporsójára kellett letennie a halotti koszorút. Ugy térdelt a ravatal lábánál, mint egykor Deák és Andrássy koporsóinál, a nemzet halottját siratva. S ki egykor egy egész nemzetet vigasztalt, most a nemzet királyát vigasztalta.

S a királyné, ki másodszor mentette meg a királyt a nemzet számára, túrta a szívébe furódott nyilat, mint egykor Epaminondász a csatatéren. — Csak akkor rántotta ki, midőn a sírboltban már hervadoztak az első koszorúk s midőn az apa fájdalmát a király kötelessége kezdte mérsékelni. Már szabad volt az ő szívének is véreznie; esőkolgathatta fia sebeit. . . .

A királyné rég befejezte már dicsőséges történetét, midőn az édes anyát még gyötörte a hosszú, nehéz, sötét éj, melyben nyugalma egy álarczott halál. Ki valaha egy egész nemzet síró asszonyainak könyét törülte le, nem gondolt a maga könyeinek felszárításával és senkivel sem osztotta meg bánatát. Oda ment a fájdalmas anya, hol bújával legjobban elrejtőzhetett.

De gyásza éjjelére is bevilágított a nemzet öröme. Eljött, hogy együtt ünnepelje magyarjaival az ezredév beteltét: a templomban, a munka ünnepén, az országgyűlés hódolásokor. Eljött, bár lelke szenvedett; a maga mégis mosolyra derült, bár lelki kinokat érzett; mégis résztvevő örömeiben, egy mosolygó ország fel tudta vidítani a királynét s hallgatta szívéhez szóló zenéket. „Sirva vigad a magyar.”

E tőlünk világszerzte irigyelt nagy királyné elvesztését ujabban is siratva, valóban így kiálthatunk föl Bánk-bánnal: „Ninesen bánat, csak a mi bánatunk.” Nemesak azt a nagyszívű királynét siratjuk, a ki nemzetünket hő szeretettel karolta át és meleg részvétellel osztotta meg örömeit és bánatát, hanem azt az anyagi lelket is, a ki jótékonyasága által a szenvedések sebeit behegeszteti, a fájdalmat enyhíteni, a keblek szomorúságát vigasztalni sietett. Politikai és társadalmi életünk minden mozzanatát élénk érdeklődéssel kísérte és nagylelkűségében mindig a nemzet javának előmozdítására törekedett. Visszhangot keltett nemes szívében hazánk minden óhaja; lelkes gyámolóra számíthatott föl a nemzet személynében nemzetünk minden igyekezetét, pártfogásra talált áldott keblében népünk minden panaszát.

Mije volt a nemzetnek a királyné, megmutatta a trónbeszéd, melynél szebbet, nemzetéért buzgóbbat, magyar király az Arpádok korában sem mondhatott. Ki álmodott volna huszonkilenc év előtt ilyen apoteozisról, ha csak az az előszobor nem, a ki akkor a hit és remény érzelmei mellé a szeretetet is beoltotta a nemzet és király szívébe! Hogy könyek jelenjenek meg magának a királynak szemébe is! S ki merete volna remélni, hogy egy esztendő múlva a hatalmas német császárnak a magyar királyné azért siet köszönetet mondani, hogy oly gyönyörű és szívéhez szóló felköszöntőben

emlékezett meg az ő szeretett magyar nemzetéről? S hogy ennek hatása alatt a király 10 nagy magyarnak, köztük Boeskynek és Bethlennek is, szobrot emeltet? És ki hitte volna, hogy a nemzetnek oly hamar, alig egy év lefolyása alatt, már a tizenegyedik szoborról kell gondoskodni s emléket állítani annak a királynénak, kinél nagyobb és egy nemzet haláljára méltóbb küldetést alig teljesített halandó teremtmény; ki a nemzetet önmagának s világtörténeti küldetésének visszaadni segített; kinek a törvénykönyv már is éremlé maradandóbb emléket állított?

Ily nagy és sok érdem a haza körül éremlé maradandóbb emlékek lesz a késő magyar nemzedék szívében, a mely mindenkor hangsúlyosan fog megdobbanni késő századok multával is, ha a történetírók és költők ajkáról Erzsébet királyné nevét hallja említeni. Mindenkor fogja hirdetni a háládatos magyar nép, hogy e nagy királyné szeretni merete a magyart nyomorúságában, elhagyatottságában és rabságában, a mikor ezt a vérgyötört nemzetet szeretni bűn, gyűlölni és üldözni pedig érdem volt. . . . És ha majdan a fájó hazafiúi érzés márványba véseti a vértanuhalált szenvedett Nagyszonyunk dicső alakját; ha majdan állni fog már a szobor, méltó a nemzet szeretetéhez: akkor néma ajakkal is beszélni fog arról az idők végeiglen, hogy milyen volt a magyar királyné, milyen hálás a nemzet és milyen ki nem mondható és csak is egy, századokkal dacoló monumentális alkotással volt kifejezhető annak a nemzedéknek gyásza, mely Erzsébetet élni, jót tenni és gyilkos kéztől elbukni látta!

Kedves Ifjak! Árasztátok el szereteteteknek melegségével azt a koporsót, mely a bécsi kapucinusok templomában örökre magába zárja felséges Asszonyunknak, Erzsébet királynénak egy nemzet által áldott és megsiratott tetemét; vigyék el gondolatban és tegyék le a sirra lelketek, szívetek legnemesebb virágait; ápoljátok szívetekben és adjátok át késő utódaitoknak is ezeket, hogy hálásan emlékezzenek meg minden idők rendjén Erzsébet királynénak nagyságáról. Áldott lelke, szelleme itt van, itt él mi közöttünk, az a mienk, egészen a mienk. Emlékezetét szívébe zárjuk és szent örökség gyanánt hagyjuk utódainkra, hogy e hazában nemdekről nemzedékre szálljon a mi mártíromságot szenvedett királynénak életének legendája. A nemzet géniusza pedig, a mely időtlen időkig virrasztani fog a megdicsőült felett, terjeszse áldó kezevel azt a szeretetet — a melylyel életében körülvtük őt — felséges királyunkra, hogy ettől vezéreltetve, még fényesebben tündöklöjjen Szt. István koronája. Te pedig, mennybe szállt jó királynénk! Légy ezentul is védője, jöteve nemtője a magyarnak; világosítsd fel őket, hogy megtalálják a szeretet és boldogság utját, a melyen viruljanak és boldogok legyenek; ha pedig veszedelembbe jutunk, mutass hálás népednek égi jelt, hogy bátorságot nyerve, el ne csüggedjünk. Védj a mi sokat szenvedett hazánkat, lebegjen szellemed sok megpróbáltatáson átment királyunk felett, hogy véghez vihesse azt, mire hivatva van.

Kedves Tanulók! A hosszú télen gyász nem méltó az ő emlékéhez. Ne így gyászoljátok

tok a magyar királynét! Fogadjátok meg, hogy életetek folyamán mindig az ő ideáljai felé törekedtek: a szeretet, vallás, a haza, ez legyen eszményképeitek, mert ő is ezeket rajongott, ezeket szerette. S ha így gyászoljátok a legnagyobb magyar királynét, akkor mi is elmondhatjuk: „Nem azon kell keseregnünk, hogy őt elvesztettük, hanem azon örülnünk, hogy ő mindig a mienk volt.”

Az új magyar esküdszék

és az esküdtbírósg előtti bünvádi eljárás.

(Népszerű ismertetés az esküdtek számára.)

Irta: Finkey Ferenc dr. sárospataki jogtanár. *)

Utánnomás joga fentartva.

(2. folytatás.)

Az esküdszék, mint igazságszolgáltatási intézmény, kétségtelenül nem magyar eredetű, hanem egészen idegen intézmény. Hogy azonban érdemes volt ezt az idegenből átültetnünk, azt az említett előnyeik kivül fényesen igazolja az a hosszú történelmi mult, melylyel ez intézmény dicsekedhetik s az a tény, hogy a művelt világ minden állama, alig egy néhány kisebb ország kivételével, rég idő óta, a leghatalmasabb nemzet, a praktikus Anglia pedig több mint hatszáz év óta ismeri és nélkülözhetetlennek tartja azt. Ha tehát egy ily őrségi és mindenütt kitünőnek bizonyult intézményt veszünk át, ezen semmi restelleni való nincs, sőt éppen helyeselni való, ha a más nemzetek tapasztalatait a magunk hasznára fordítani igyekszünk.

Sőt épen most mutatja ki egy kitünő jogtudósunk, *Hajnik Imre*, hogy a népbíraskodás azon módja, melyből Angliában az esküdszéki intézmény kifejlődött, hazánkban is ismeretes volt a középkor elején s így annak nálunk is van történelmi hagyománya és alapja.

Ha az esküdszéket a népbíróság intézményével azonosítjuk, annak nyomaira csaknem minden ősi népnél rátalálunk, mert a kezdetleges korszakokban mindenütt a nép, vagy annak vénei, vagy kitünői bíráskodnak.

Igy a régi zsidó népnél, már Mózes előtt, a fontosabb bűnügyekben a nép vénei, mint az egyes családok fejei, együttesen ítélték. Mózes törvényei szerint a nép vénei közül választott bírák s ezek felett a papokból alakított felső bíróság ítélték. Később papi bíróság helyett polgári bíróságot választanak (23,71 és 120 taggal) amelyekben elég két törvénytudó férfi, a többi a nép vénei közül való.

A régi Görögország egyes kis államaiban már a legrégebb időben a nép különböző ítélszékei bíráskodtak. Így Athénben minden 30 éven felüli férfi, ha erkölcsi kifogás alá nem esett, részt vehetett a bíráskodásban s minden évben a különböző bíróságokhoz 6000 polgárt sorsoltak ki. Itt fejlődött ki az a szabály, hogyha a vádlott ellen és mellett egyenlő számú bíró szavazott, a vádlottat felmentették, mert ugy képzelték, hogy ilyenkor az igazság istenzője a vádlott javára szavaz.

*) Jelen közlemény füzet alakjában kiadóhivatalunkban megszerezhető. Ára portómentesen 40 kr.

TÁRCA.

Az utolsó leány.

— A Zemlén számára. —

Irta: Klár István.

Géresyék kint laktak a falu alsó végén. A nyugvóra szálló nap bíbor sugarai, a színvegyülmének megszámlálhatatlan változatát tüntetve fel, az első dértől megritkított falombok levelei közt egyenesen oda tüzték az urilak fehérre meszelt falaira. A biborszín egy pillanat alatt befutotta az egész falat, előntötte az egész tornácot és ráesve a kijáratot fedő ajtó üvegtábláira, vakítóan vörös csillogással tört meg sima felületein. A visszaverődő sugarak bearanyozták a tornác elé ültetett akácfaakat, melyeknek nyirkos, sárga levelei nesztelen váltak el a kopaszodó ágaktól, hosszas ide-oda lilinkázás után érve le a földre, disztelen szemfedőt borítottak a pusztulásnak induló virágos kert szeszélyes alaku ágaira, fonnyadó pázsit bársonyára. Néha egy-egy kőbor veréb szállt a ritkuló lombok közé és ha bohó ugrádozásaik közben egyet-kettőt levert a száraz akácspaszuly barna hüvelyei közül, meg-meg ijedve a szokatlan zörgéstől, hangos csiripeléssel szállt tovább éjjeli tanyát keresni.

Szembem az urilakkal a terjedelmes major feküdt. Vastag kőkerítésén belül a természetből és téglából épült hatalmas gazdasági épületek csoportját a szemlélőre kellemesen ható izléssel váltották fel a fehérre meszelt apró cselédházak, melyeknek falai a szokásokhoz hiven élénk pi-

rosra festett téglákkal voltak körülszegve. A tágasan épült istállók ajtaján kihallatszott a lovak dobogása. A szárító pajták szellős falai visszahangoztak a hosszú dohánypórázokat kihúzó dohányosok vig nótájától. A major közepén lévő közöskut kereke pedig lármás berregéssel forgott a serény női kezek alatt, amint üres kupákat megtöltönd, egymásnak adták át a futókerék simára kopotott küllőit.

Mig a majorban, mint a megbolygatott hangyabolyban, nyüzsgött az élet, addig az urasági udvarban valami olyan különös nyomasztó esend uralkodott, mintha e ház lakói közül valaki súlyos beteg volt volna, kinek a kedvéért a többiek halkan, suttogva járnak, míg arcukról világosan leolvasható a beteg iránt érzett fájdalmas részvét és aggodalom.

Egyetlen élő lény, kit e pillanatban a tágas uri portán látni lehetett, az uraság legfiatalabb leánya, a 18 éves Jolán volt. Ott ült, a nagy négyzetes kövekkel kirakott tornácban, a hintaszékben. Hollőfűrtös, okos fejcséke hátra volt vetve a szék nádfonatos támlányára. Egymásba font formás lábaeszkait fázosan húzta fel a nehéz szövetű őszi ruha szürke fodrai alá, keztyűs kezeikkel pedig a pongyolán magára vetett nagykendőt igyekezett felső testén szorosabbra vonni. A napnak utolsó sugarai egyenesen odatűztek a szemébe és mig a vörös színek egy leirhatatlan változata bíbor palástként folyta körül alakját, szeméi a gondolatokban való elmerültségnek látható kifejezésével mozdulatlanul bámult a végtelennek látszó kékes semmisségbe.

Néha, mintha szabadulni akart volna az agyába toló gondolatoktól, indulatosan lódított egyet a hintaszéken, melynek hajlított talpa ringás közben egy ideig bántó csattanással verődött

a tornác köveihez. A ringás megszüntével azonban ismét visszaesett minden a régi mozdulatlanságba.

Az így beállott néma esend az öreg Géresy megjelenése törte meg. Nehéz léptekkel mászta meg a felvezető lépcsőfokokat. Aztán egyenesen a hintaszéknek tartott, ahol nyájasan simogatva meg leánya fűrtös fejcsékejét, miután egyet előhuzott a közelben levő hársfaszékék közül, ő is leült. Egy ideig szótlanul ültek egymás mellett. Az öreg uron észre lehetett venni, hogy jobb szeretné, ha a leánya venné fel a beszéd fonalát. De, hogy várakozásával nem jutott célhoz, ő törte meg a csendet. Leányához fordulva kérő hangon szólalt meg.

— Ne vedd zaklatásnak, Juciánkám, hogy ismét szőnyegre hozom a tárgyat. De tudod, hogy az idő, ha mindjárt lassan is, de mégis csak telik. A határidő, melyet a válaszádra tűztünk ki, pár nap múlva itt lesz és szeretném, ha a bárónak biztos választ tudnék adni. A báró már most is türelmetlen és némiképp sértve is érzi magát. Bántja, hogy gondolkodásidőt kértél, midőn megkérte kezdetet. Ő, itélve azokból a szíves fogadtatásokból, mikben mindannyiszor részesült, valahányszor házunknál megfordult, nem remélt akadályokra találni. Es én szívesen is látnám, ha hozzá mennél. A báró derék ember, jó gazda. Az igaz, hogy már az ötven körül jár, de az elmúlt éveket pótolja az a fiatalos kedély és edzett szervezet, a melylyel a báró mindegyik rendelkezik. Rábészélni nem akarok, de ha arra az elhatározásra jutottál volna, hogy a bárót kikoszarozod, kérlek, hogy a határnap előtt közöld azt velem. Abban az esetben szeretnék neked valamit mondani, amit csakis a legutolsó esetre hagytam. Hátha az megváltoztatja majd

Folytatás az I. mellékleten.

A régi Róma szintén ismeri a népbíraskodást és pedig legrégebb időben az egész nép bíraskodik. Később a senatus kisebb bizottságokat küld ki egyes gyakrabban előforduló cselekmények elbírálására s ezek a bizottságok már hasonlítanak a modern esküdtzékhez. E bizottságokat azonban a császárok eltörlik s lassanként ők ragadják magukhoz az igazságszolgáltatást, hogy zsarnoki önkényuralom uralkodhassanak.

A középkorban a germánoknál szintén ismeretes a népbíraskodás s ő náluk fejlődik ki a mai értelemben vett esküdtzék ősi formája is és tőlük megy át Angliába, hol aztán teljesen kiforrasztja magát. A germánoknál jött divatba ugyanis az ún. eskütársak intézménye, amelyből a valódi esküdtzék kifejlődik. Nagy Károly, a hatalmas frank király és utódai eleinte személyesen, majd kiküldött bírák által gyakorolták az igazságszolgáltatást s a kiküldött, mikor valamely községben megjelent, maga elé idézte a panaszosokat és a vádlottakat, valamint nehány a községbeli értelmes, szavahihető férfit s ez utóbbiakat hallgatta ki arra, hogy miként történt valamely cselekmény s ezek esküt voltak kötelesek tenni arra, hogy igazat mondanak. Később úgy a panaszos, mint a vádlott maguk hoznak magukkal oly férfiakat, kik az ő állításuk igazsága mellett tanuskodnak és esküt tesznek s aki mellett több ily tanu esküdjött meg, az lett a győztes. A per eldöntése így megy át az ún. eskütársakra, mert ha a vádlott ártatlansága mellett több polgár tett esküt, mint a panaszos vádjá mellett, a vádlottat a bíró felmentette, ha ellenben a vádló tudott több eskütársat keríteni, elítélte.

Ez az intézmény átjön a szintén germán származású angolokhoz s itt aztán teljesen kifejlődik belőle a mai esküdtzék.

Angliában már a XIII század legelejéről biztos adat van arról, hogy a vádlott 12 polgár ítéletének vehette alá magát s így az eskütársak többé nem mint tanúk, de mint bírák tekintetnek. Az esküdtzék aztán részint a gyakorlat által fejlesztve, állandó és rendes igazságszolgáltatási intézmény lesz Angliában s mint egyik fontos alkotmánybiztosíték az angol szabadság-törvénybe, a »Habeas Corpus« aktába is felvétetik s azóta Anglia nem is gondolt arra, hogy hivatalnok-bíróságokra bizza a büntető bíraskodást. Mig Európa többi államaiban a XVI–XVIII századokban az önkényes uralkodók mindenütt a hivatalnok-bíróságot honosítják meg s azt hatalmuk megszilárdítására használják fel, addig Angliában a demokratikus esküdtzék elválatlan része lett az alkotmánynak s így a politikai szabadság egyik biztosítékává is nőtte ki magát.

Midőn a múlt század végén a nagy francia forradalom az abszolutizmust és annak intézményeit megszüntette, s Franciaországot a szabadság és egyenlőség eszméi szerint átalakította, a büntető eljárás is gyökeres reform alá vettetik. Eltörölték a bürokrata bíróságokat és helyükbe az angol esküdtzékét léptették életbe már 1791-ben s az addigi nyomozó rendszer helyett az angol vádrendszert vették mintául. S ezzel a zsúri megkezdte hódító körútját Európában. A nagy francia forradalom eszméi áthatják egész Európát s az államok — Oroszországot és Törökországot kivéve — szabad alkotmányos államokká alakulnak

elhatározásodat. Tudod jól, hogy mindig téged becéztelek a legjobban és ezért feltételezheted apádról, hogy csakis a legisjobbát kívánja neked. Bármint álljon azonban a dolog, kérlek, hogy uralkodjál magadon egy kicsit, mert lehangoltságod már is átragadt az egész házra és így az egész környék idő előtt meg fog tudni mindent. En ezentul nem érintem a tárgyat. Elvárom azonban, hogy elhatározásodat kellő időben közölni fogod velem. — Most pedig — leánya arcát kétfelől megcsipdesve — mutasd meg, hogy méltó vagy édes apád szeretetére. Légy jókedvű! En körülnézek egy kicsit a majorbán, aztán feljövök és sakkozunk. Helyes!?

Bármennyire szerette volna azonban az öreg ur színelélt jókedvével leányát komolyságból kikölkenteni, az sehogys akart sikerülni. Jólán az egész idő alatt, míg az öreg ur beszélt, egy hangot sem adott. Vonásai megtartották eredeti komolyságukat, szeméi pedig elmerengve követték a hívős alkonyatban ideoda szállingózó fehér pókháló fonalakat, mintha azoktól akart volna tanácsot kérni szorongatott helyzetében. De mikor az öreg ur felállt a hársfászékről és csakugyan távozni készült, megszólalt, természetesen hangon, minden tettetés nélkül kérésén atyját, hogy üljön le egy kicsit. Aztán folytatta.

— Nem tudom édes apuskám fájdalmat okozok-e neked válaszómmal, de elhatározásom nem kedvező a báróra nézve. A báró igen derék, kedves ember, örömeim időztem mindig társaságában, de férjemül még sem óhajtom. Szíven teljesen szabad és így csak azt hozhatom fel mentségemül, hogy nem érzek magamban

át s ennek természetes folyománya, hogy mindegyik behozták az esküdtzékét. Maga Napóleon lépteti azt életbe Hollandiában, Belgiumban, Németország egyes államaiban s habár a napóleoni uralom megszűnté után a reakció egy időre megszünteti is ezen államokban a zsúrit, de nem sokára ismét s önként behozzák.

Belgium 1836-ban, Görögország 1834-ben, Portugallia 1847-ben, Németország egyes rész-államai 1848 után, Olaszország 1848–1859-ig, Ausztria 1850-ben, majd miután 1853-ban megszünteti, 1873-ban újra, Románia 1864-ben, Oroszország 1864-ben, Spanyolország 1870-ben, majd miután 1873-ban megszünteti, 1888-ban újra, Svájc egyes kantonai már 1842 óta, az egész Német birodalom 1877-ben, végre Magyarország 1896-ban elfogadják, illetőleg behozzák az esküdtzékét, mint a büntető eljárás rendes orgánusát. Dánia, Svédország és Finnország pedig az ún. schöffensbíróságot honosították meg, ami abban különbözik az esküdtzékétől, hogy a laikusok nem külön testületben döntenek, hanem a szakbírákkal együtt. A schöffensbíróságok Németországban is fenállanak, de csak a legkisebb cselekményekre. Az esküdtzék tehát ez idő szerint csak Hollandiában, Németországban és Törökországban nem áll fenn, a többi összes európai államok ismerik az.

Az angol esküdtzék Északamerikában, Ausztráliában az angol gyarmatokban, így Kelet-Indiában, Máltában és Brazíliában is meghonosodott és ma is fennáll.

Dacára, hogy az összes említett államok Angliából vették át az esküdtzékét századunkban s ezért szokták mondani, hogy Anglia az esküdtzék valódi hazája és bölcsője, nem lehet mondani, hogy az esküdtzék mindenütt egyenlően van szervezve. Sőt mindjárt Franciaország, mely legelőször ültette át a zsúrit, több változtatást tett az eredeti mintán, épúgy a többi államok legnagyobb része is, aminek oka abban volt, hogy az angol esküdtzék a maga tisztaságában csakis oly viszonyok közt valószínűsíthető meg, aminek Angliában vannak, már pedig úgy Franciaország, mint a legtöbb európai állam viszonyai lényegesen eltérnek Angliától. E főkülbségek röviden a következők.

Angliában a büntető perekben két külön esküdtzék jár el, az ún. vád- vagy nagy esküdtzék és az ítélő vagy kis esküdtzék. A nagy esküdtzék, mely 23 tagból áll, csak a vád alá helyezés kérdésében dönt, azaz azt dönti el, alapos-e a panasz, melyet valaki ellen emeltek, lehet-e tehát azt az ítélő esküdtzék elé állítani? Ha a vádat nem találja alaposnak az eljárás megszüntetik, tehát a gyanúsított felmentetik a gyanu alól. Ha ellenben a vád-zsúri alaposnak találta a panaszt, ez esetben az ügyet érdemleges és végleges eldöntés végett az ítélő-esküdtzék elé utasítja. Az ítélő-zsúri 12 tagból áll (ezért hívják kis-zsúrinek) s ez a felett dönt, hogy bűnös-e a vádlott a vádlevélben állított cselekményben vagy nem? Ugy a bűnösség, mint az ártatlanság kimondásához mind a 12 esküdt hozzájárulása szükséges. Az ítélőnek tehát mindig egyhangunak kell lennie. Ha nem tudtak meggyezni, a zsúri mellett működő szak-bíró új zsúri elé utasíthatja az ügyet, vagy addig ott tarthatja az esküdtéket, míg egyhangú határozat

semmi olyast, a mit sejtelmem szerint egy nőnek érezni kell azzal szemben, a kit férjével választott. Látva azonban, hogy te óhajtod a házasságot, a kedvedért még megalkudni is próbáltam magammal. De hiába erőltetem, nem megy. Érzést színelni nem tudok, az oltár előtt hazudni pedig nem akarok. Mondj valami tapintatos kifogást a bárónak. Mondd, hogy vártam még egy kicsit, hogy még fiatal vagyok, hogy ráérek még férjhez menni. Egyszóval akármit. Ha tovább fog járni a házhoz, én úgy fogom magam viselni, mintha mi sem történt volna. Ha elmarad a háztól sajnálom talán, de bánni nem fogom. Nekem az a legfőbb, hogy te ne haragudj rám. Te pedig — folytatta hízelve — ugy-e nem haragszol meg a kis lányodra a báró miatt?

Az öreg ur el lévén készülve erre a kijelentésre, minden meglepetés nélkül hallgatta végig leányát. És csak aztán, hogy szavait teljesen befejezte s okos szeméit kérdően függesztette rá, vette át a szót és a helyzetéhez illő komolysággal adta meg a néma kérdésre a feleletet.

— Légy nyugodt. Nem haragszom. Sőt, a mint láthatod, meg sem vagyok lepve. Tagadó válaszodra magaviseledeből ítélve, el voltam készülve. Mielőtt azonban tudatnám a báróval, kint említettem is, egy igen fontos dolgot akarok veled közölni, a mit eddig csak azért hallgattam el, mivel nem akartam kedélyedet anyagi gondokkal terhelni. — Nézz körül! A föld, a mely itt körülünk fekszik, a majorság, a mely itt átellenben van, a ház, a melyben most vagyunk, virágos kertjével, gyümölcsösével az

tot nem hoznak. Az esküdtzék mellett Angliában rendesen csak egy törvénytudó bíró van, ki az esküdtzeknek a törvényeket megmagyarázza s az esküdtzek határozata alapján a törvényt alkalmazzá. A szakbírónak joga van, ha az esküdtzek határozatát helytelennek vagy igazságtalannak tartja s ezt az esküdtzek nem hajlandók kijavítani, az ügyet végleges eldöntés végett a londoni főtörvénytudóhoz utasítani.

Franciaországban, valamint a többi európai államokban vád-esküdtzék nincs, csakis ítélő-esküdtzék, a vád alá helyezést ezekben az országokban a rendes törvénytudó végzi. Az ítélő esküdtzék a többi államokban is 12 tagból áll s az esküdtzek is a felett döntenek, bűnös-e a vádlott vagy nem, de már nem a vádlevélre szavaznak, hanem a bíróság által feltett egyes rövid kérdésekre felelnek. Az elítéléshez Franciaországban 7, Ausztriában és Németországban 8 szavazat szükséges. Ha ennyi elítélő szavazat nincs, a vádlott felmentetik. Franciaországban az esküdtzeknek a törvényt nem magyarázza meg a szakbíró, hanem az esküdtzek csak lelkiismeretük szerint ítélnék. Az osztrák és a német törvény azonban e tekintetben az eredeti mintát követi és a törvényt is megmagyaráztatják az esküdtzeknek, hogy azt ne gondolják, hogy ők a törvény felett állanak.

Az angol zsúri tehát első sorban igazságszolgáltatási, a francia pedig inkább politikai intézmény. Az osztrák és a német zsúri pedig a kettőnek összekötése. Az új magyar esküdtzék legtöbbet merít az angol zsúriból.

(Folyt. köv.)

Uzsora a Krajnyán.

— Ajánljuk a kir. ügyészet figyelmébe. —

Már egy alkalommal teljesen hasonló ügyben felszóltam e b. lap hasábjain és felhívtam a hatóságok figyelmét arra a lelketlen uszoraszkodásra, a mit édes hazánkban, de különösen itt a mi Krajnyánk területén, a szomszéd Galicziából bevándorlott s általunk eszesemőként dédelgetett, becézett izraelita polgártársaink úz- nek szegény magára hagyott felvidéki népünk között. Annyit elértem a multkor, hogy az illetékes hatóságok utána néztek a felhozott speciális ügynek, — de azóta egyéb nem történt.

Mi, kik a nép között élünk, s kell, hogy e szegény tudatlan népnek érdekét szívünkön viseljük, lehetetlen, hogy elhallgassunk akkor, midőn látjuk, hogy ez a Galicziából hozzá- betolakodott faj népünket teljesen kifosztja, tönkre teszi és koldusbotra juttatja! Nem a fajgyűlölet adja kezembe a tollat, s nem ez kényszerít, hogy jaj-szómat hallassam, hanem népem érdeke s a tisztelet, amivel édes hazám törvényei iránt viseltetem. Mert sem hazám törvényeit lelketlen módon, csalárd uton kijátszani, sem hazám őslakó népét koldusbotra juttatni nem engedhetem, midőn tudom, hogy felszóla- lássalommal legalább némi akadályt gördíthetek a lelketlen uszorasok eleibe.

Ebből az okból az Isten nevében esedezem segítségért az illetékes hatóságoknál e szegény

még ma, holnap és talán még holnapután is a miénk. De, hogy mit hoz a közel jövő, hogy rövid időn belül mondhatom-e még, hogy az ősi birtok, ha csak névszerint is, a Géresyéké: azt biztosan nem tudom. Ti tudjátok, hogy soha, sem kártyás, sem iszákos nem voltam. Magamra költöttem talán a legkevesebbet. És hogy mégis ide jutottunk, azt inkább a világ részéről ránk rótt igényeknek és a nagy családnak tulajdoníthatom. Három nővérednek kihazasítása, a fiuk iskoláztatása és a háztartás sokkal többet emésztettek fel, sem hogy a birtokból folyó jövedelem azt pótolni képes lett volna és így a ti érdekeitek miatt kénytelen voltam egyik kölcsön után a másikat venni fel. Magammal nem sokat törődtem. Ugy gondoltam, hogy ha mindnyájatok jövője biztosítva lesz, akkor az ősi birtokon szépen, csöndben tudok. A kapott pénzből kifizetem tartozásaimat és anyáttal együtt visszavonulok arra a kis birtokra, mely az ő jussát képezi. Annak a jövedelméből mi kettetünk, szerény igényeinkhez mérten, megélhetünk volna. A bárótól való idegenkedés azonban megzavarta számításomat. A helyzet ideig-óráig talán még így is tartható lesz. Egy ideig talán, még fenntarthatom legalább külső mázát annak az anyagi jólétnek, a mi jellemezte családjunkat. De a végzetnek, ha csak becsületemet nem akarom feláldozni, előbb-utóbb be kell következnie. — A báró ismeri helyzetemet. A báró önzetlenül szeret téged. De, ha most kikoszorod önérzete sem fogja engedni, hogy még egyszer megkérje kezed. Arra pedig, édes Jolánkám, légy elkészülve, hogy ha egyszer mint szegény emberek kivo-

elhagyott nép számára, kit a lelketlen uszora már a tönkremenés szélére juttatott.

Ugyanis izraelita polgártársaink már félnek nagy kamatra pénzt kölcsönözni, nehogy a törvénygyűlés meg a bajuk, azért most már más módokat eszeltek ki a törvény kijátszására.

Népünknek ugyanis egyetlen vágya az Amerikába való kivándorlás, de ehhez természetesen pénz kell, még pedig nem csekély összeg. De hol vegye ezt az összeget? Csakis a zsidótól, ki ad is neki, de csak két feltétel alatt. Az első és fő feltétel szerint megígérteti vele *lelkeüdvére*, hogy a papjának nem fog erről a kölcsönről egy árva kukkot sem szólni (sic!) — a második: hogy ad neki pl. kétszáz ft-ot, de a kötvény akkor *kétszázhatvanról* fog szólni, s ez összeg után fizet majd a kölcsönvevő kamatot. Erre is el lehet aztán mondani, hogy adtál Uram Isten esőt, de nincs köszönet benne! Az ily kölcsönre épp most két speciális esetet tudnék fehozni.

A másik módja pedig a kölcsönzésnek, mely legújabbán lábra kapott ez: ad a zsidó a kölcsönvevőnek pl. 260 ft.-ot kölcsön, oly feltétel alatt, hogy az illetőtől megveszi $\frac{3}{16}$ telek földjét belsősséggel és épületekkel együtt úgy, hogy ha a kölcsönző a pénz neki egy év alatt visszafizeti, akkor a megvett birtokot visszaadja a zsidó az adónak, de ha meg nem fizeti a pénz egy év lefolyása alatt, jogot nyer arra, hogy a birtokot saját nevére irassa, a mely birtok értéke legalább is 800—900 ft! Megjegyzem, hogy ebben az esetben is az az „adás-vevési szerződés”-be kölcsön vett 260 ft. helyett 350 ft-ot iratnak be. Erre az új uszora-módra legújabbán szlntén két konkrét esetet hozhatnék fel.

Egy harmadik módja pedig az uszorának az, hogy ad az uszora 100 ft.-ot kölcsön a kivándorlandónak, még pedig nagylelkűen *kamat nélkül* (!) csak azt a 2 éves borjút kéri tőle az egy évi használatért, melynek értéke 40—45 ft!

Ezek a dolgok — igen tisztelt hatóságok — nem légből kapott állítások, hanem faktumok, melyek bebizonyítására, mint már mondtam is, eltagadhatatlan eseteket tudok felhozni.

Ily viszonyok között felkiálhatunk: „Quo usque tandem abutere patientia nostra!” Mert csakugyan türelem kell ahhoz, hogy valaki összetett kézzel hunyjon szemet ily égbekiáltó lelketlen uszoráskodással szemben.

Altalunk kiált segítségért ez a szegény, tanulatlan, s magára hagyott krajnyai nép, kérünk tehát meghallgattatást!

Mintha csak hallanám, hogy sokan azt mondják: mi magunk vagyunk oka népünk tudatlanságának. Mások hanyagságának mi nem vagyunk oka, de iparkodni fogunk az ifju nemzedéket tanultabbá tenni, de akkor már hol lesz a családi vagyon? Ki fog ülni atyai vagyunkban, s mi hasznát veszik tanultságuknak? Hiszem, hogy ez a felszólalásom nem fog süket fülekre találni, s kérve-kérem az illetékes hatóságokat, hassanak oda teljes erejükkel, hogy ennek a lelketlen uszorának már egyszer vége vetessék. Higgyék meg, hogy ennek a nyomorral küzdő népnek mindennapi imája fog érettök fölszállani az egek Urához, a magyarok hatalmas Istenéhez!

Tutkovich Bertalan,
radványi lelkész.

nultunk az ősi kuriából, a tized részét sem fogod magad körül látni azoknak, a kik most, nyilvános helyen való megjelenésed alkalmával, egész udvart képeznek körüléd. — A házasságra rábeszélni a világot nem akarlak. Figyelmeztetek azonban, hogy jól gondold meg a dolgot, mert a lépés életbevágó. Holnapig várok. Ha akkor is megmaradsz elhatározásod mellett, hát isten neki! Atadom a kosarat a bárónak. —

Ezeket az utolsó szavakat az öreg ur már alig bírta kimondani Minden ízében reszketett a felindulástól, a melyet, hogy elpalástoljon, sitve távozni akart. Jolán azonban visszatartotta. Karjait apja nyaka köré fonva esőkjával halmozta el napbarnított arcát és mig a szívét présként szorító fájdalom őszinte könyeket esalt szempilláira: a sirástól szakgatottan, de mégis határozottan jelentette ki, hogy a sorssal alkuba nem bocsájtkozik. Ha szegényebb lesz, nélkülözni fog. Ha dolgoznia kell, dolgozni fog, de szívét csak annak adja a ki bírja is.

A nap már régen lement. Az utolsó sugarakat már rég elnyelte a szürkület. A vadszólóval befuttatott oszlopközök egyre sötétedő leple alatt kezdtek a tornácra lévő körvonalai is mindinkább kivehetetlenek lenni. És mig az öreg ur mély gondolatokba merülve nehézkes léptekkel mérte végig a tornác köves padlóját: Jolán fehér batizkendőjét szájába tömve, igyekezett elnyomni a felindulástól mindegyre felujuló hangos zokogását. . .

Vármegyei ügyek.

Helyreigazítás. A N.-Mihályon megjelenő „F. Z.” legutóbbi számában az a hír jelent meg, hogy főispánunk az 1899. év folyamán beadja erről az állásról való lemondását és hogy már utódját is emlegetik *Mailáth József* gróf személyében. — Feljogosítottaknak érezzük magunkat a hirrel szemben kijelenteni, hogy irányadó körökben a lemondás szándékáról nem tudnak.

A törvényhatósági utadók hátrálékait mutató és a f. hó 15-éig teljesített befizetések számbavételével készült könyvkivonatokat holnap küldeti ki az alispán S.-A.-Ujhely rend. tan. város polgármesterének és a 10 főszolgaibíróknak, hogy a hátrálékok és késedelmi kamatok a f. évi dec. hó 20-áig multhatatlanul és *felelőség terhe alatt* behajtassanak. A kintlevőség — folyó hó 1-től 15-éig teljesített 9597 ft. 88 krnyi tőkebefizetés leszámításával — még mindig 71,500 ft. kerek számban! Ebben a közvetlen fizetőknel 6800 ft. a községeknel utátelésért való hozzájárulás címén 9400 ft. Ha ez utóbb említett két tartozás a legutolsó fillérig még ez év folyamán be nem jönne: el van határozva, hogy *behajtását a mulasztásban részesnek bizonyult járás vagy községbeli tisztviselők költségeire kiküldendő központi megbízottak fogják, s pedig késedelem nélkül, foganatosítani.*

Előismerés egy néptanítónak. A földmivelésügyi kir. minister — indittatva főispánunk előterjesztésétől — f. hó 16 án leérkezett intérvényében előismerését nyilvánította *Berecz Károly* a.-berezkii állami iskolai tanítónak a néppel való jóindulatú és nemes bánásmódjáért, egyszersmind a Bodrogközön dult szociális mozgalom lecsendesítése körül tanúsított sikeres közremunkálása alkalmából 100 ftnyi jutalmazásban részesítette. — (Örömmel hozzuk a jutalmazás és előismerés tényét köztudomásra; egyszersmind megragadjuk a kínálkozó alkalmat, hogy *Berecz Károlynak*, ugy is mint jeles munkatársunknak — ki az „Adalékok” révén Zemplénvármegye őstörténeti emlékeinek kutatása és ősmertése körül már eddig is példás buzgóságot fejtett ki — őszinte érzéssel gratuláljunk. Szerk.)

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. nov. 11-től—nov. 18-ig a) házasságot kötött: 2 pár; b) kihirdetett: 6 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 6 esetben, d) elhalálozott: 9 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Vilmos német császár fogadására nagy arányú előkészületeket tesznek Londonban.

Buller, Dél-Afrikában az angol segítő hadsereg főparancsnoka, 35,000 főnyi hadtest élén megkezdte előrenyomulását a búrok ellen.

Anglia szakadatlanul szállítja a hadsereget és hadi szereket Dél-Afrikába, hol a búrok, bár Ladysmithet bevenni még nem tudták, erősen szorongatják a brit országot. Egy távirat azt jelentette, hogy a búrok lángelméjű fővezére, *Joubert*, ki most már másod ízben aratott döntő diadalt az angol zsoldos hadak felett, Ladysmithnél halálosan megsebesült. Legújabbán ezt a halálhírt megcáfolták.

Oroszország és Japán között a nagyhatalmi viszony egyre feszültebbé válik. Ha tovább tart a feszültség, kiút a háboru *Korea* sziget miatt, melyet *Japán* megszállva tart s bekebelezni készül.

Hírek az országból.

Országos Eötvös-bizottság. *Wlassics* kultusz-minister elnöke mellett országos bizottság alakult Budapesten oly végből, hogy *Eötvös József báró* összes munkáit újból kiadja. E munkák tiszta jövedelmét magyar tanítók Budapesten tanuló gyermekeinek istápolására fogják fordítani.

Az 1848—49-es honvédegyesületek f. hó 16-án tartották Budapesten országos gyűlésüket.

A hazai ipar állami kedvezésben leendő részletetésének biztosítása érdekében a kereskedelemügyi kir. minister törvényjavaslatot nyújtott be a t. Ház nov. 14-iki ülésén.

Az 1900. év pénzverése. A jövő 1900-ik évben kivernek az állami pénzverő műhelyekben 59,200,000 db. koronát.

Magyarország népessége 1898. év végén, a statisztikai hivatal szerint, 18,730,000 lélekre tehető. Az öngyilkosok száma 1898-ban 3031-re rugott, az erőszakos halállal kimultak száma még nagyobb. Fogytunk, vagy szaporod-

tunk-e és hogy mennyivel: megtudjuk az 1899. dec. 31-én végbemenő népszámlalásból.

Az alföldi nagy műút, melynek kiépítéséhez a *Tarcsal* határában fekvő „Ördög-kőbányá”-ból is a vonatok öt éven át éjjel-nappal szállították a követ, és a mely műút feneketlen sár tengeren át majd 500 klmt. hosszúságban a nagy magyar Alföld 25 községét köti össze a Dunáig és Tiszáig akadálytalanul járni segíti, ünnepiesen megnyitott és átadatott a közforgalomnak.

Színház.

Ezt a hetet nevezhetnők a sikerek hetének. Igen sikerek: morális és anyagi siker, a mi különben egymással karöltve jár a színen. Magas színvonalon állott előadások szép közönséget vonzottak. A „Szulamit” dalmű uralta ezt a hetet. A közönség, hogy úgy mondjuk, utazott a „Szulamit” körül — és szinte megostromolta a színházi pénztárt. A „Szulamit” nálunk is kasszadarabnak bizonyult. Ilyennek ígérkezik mához egy hétre a szezon berekesztő darab: az „Asszonyok a kaszárnnyában” is.

Különben a hét története ez:

Szombaton, nov. 11-én és **vasárnap,** 12-én, a „Szulamit”-ot adták. Rendkívüli érdeklődés előzte meg nálunk is ezt a zsidó dalművet, mert országszerte élénk figyelmet keltett az imaszerű, méla, keleti zene s újság számba ment speciális formája, története a darabnak. — A zsidók hőskorából való. Abból a szép korból, midőn az anya a legédesebb dallal altatta gyermekét s a zsidó legendák telve voltak a Makabeusok hősiségével. Méla és bánatos az egész zene s bánatos a szöveg. De igazán szép is. A szolozmszerű bus melódiák megkapják az ember szívét s fájó érzésbe ringatják. Olyan jól esik a sok trivális verkli muzsika után azokat a felleges és komoly hangokat élvezni. Csak olykor-olykor vegyül egy cseppeneti öröm a bánat tengerébe. . . Igaz érdeme marad *Kunhegyinek* s dícsősége törekvő társulatának, hogy szép előadásban élvezhetjük ezt az egzotikus dalművet. Jól összetanulva, korhó jelmezekkel, szép kiállításal került színre. Szinte kimagasló volt az énekes előadások közül. Meglátszott a társulat tagjain, hogy egy erős kéz tartja össze őket s vezeti diadalra. — *Szalai Vilma* az igaz elismerés győzelmét aratta. Legszebb napja volt a Szulamit előadása. Érzéssel teli hangja tisztán esengett, kitűnő drámai játéka pedig mindenütt emelte éneke értékét. Ha Kunhegyi fedezte fel benne azt a sok szép tulajdonságot, mikkel közönségünket meghódította: akkor kettőjüké az érdem s legyen közös előismerésünk! A kik ez előadásban gyönyörködtek a szorgalmas színész előadásában s énekében, osztoznak velünk az elismerés nyilvánításában. Ezt bizonyította a szünni nem akaró taps és viharos tetszészaj is. Éneke a sivatag kutjánál, esküvése, örülés-jelenése: mindmegannyi művészi kidolgozás volt. Igazán örülünk diadalának. — Bájós és tetszéstől Abigail volt *Thury Mariska*. Szép énekével elismerést és tapsot aratott, játékaiból azonban hiányzott a drámai erő és hév. A lemondás, szenvedés martirja ez az asszony, a kinek elpusztulnak gyermekei, a kit elhagy az ura, a ki magára marad a legsötétebb gyászban. A második előadásnál mintha már jobban eltálla volna a gyász hangját. — A női kar igen szépen énekelte a gyászoló, majd vigasztaló imát. — *Viola* (Absolon) szép, tiszta baritonjával emelte érvényre szerepét. A bölcsődtől szívhez szólón énekelte. Megjelenésében is rokonszenves volt. — *Juhász* (Cingitang), a három kérő: *Szabó, Aradi* és *Igmándi* a lehető legjobbat nyújtották s a mű életkebb részéről gondoskodtak. A darab mindkét ízben zsufolt házat teremtett.

Hétfőn, nov. 3-án, *Aranylakodalm,* — most talán már negyedizben. Ezuttal az előadás meg sem közelítette az előző alkalmak színvonalát. A rendezés gyarló, az előadás fegyelmezetlen volt. Hogy is történhetett az?

Kedden, nov. 14-én, *Kálmán Margit* jutalomjátékául a „Frou-Frou”-t, *Meilhac* és *Halévy* régi, de jó darabját vették elő és adták izléses rendezéssel, gondos betanulással. A jutalmazandót megjelenésekor frenetikus taps köszöntötte, miközben szebbnél-szebb szalagokkal díszített virágos kosarakat, csokrokat nyújtottak föl neki a színre s még ajándékokkal is kitüntette figyelmes közönsége. *Kálmán Margit* hálás volt a szép figyelemért, szerepét, (tisztelőbecsület érette!) úgy megteremtette, hogy a szerzők is örömeiket lelhatték benne, ha látták, lelki szemekkel. Mikor vig, felületes, élvhajzó volt, vagy mikor magába szállt, hogy már jó feleség és jó anya lesz: mindenik jellem megalkításában jeles volt, a meghalás jelenetében pedig kitűnő. Szóval ma, hogy elemében volt, és szerepét a legapróbb műanszokig kidomborította, bebizonyította, hogy ambiciózus színész és

Folytatás a II-ik mellékleten.

hogy a társulat drámai személyzetének star-ja lehet. Egész művésznöknek kell lennie, a ki öt felvonáson át leköti figyelmünket egy ily nehéz összetételű darabban. Nos: *Kálmán* azzal biztatjuk, hogy excelsior! Toaletjai oly szépek, hogy a Nemzeti Színház világot ábrázoló deszkáin is udvarképek lehetnének! — Sartoryst *Erdős*, Valreas gróft *Dombay* tanulmányra valló alapos készütséggel alakították. — *Szelényi* a bárón szerepében igen jó volt, csak *Rárdy* (Brigard) nem fordított elég gondot szerepének kidolgozására. — *Sáska* Ilonka (Louise) nem szerepköre, s ezért kissé bántortalan is volt, de jó tulajdonsága, (hogy t. i. szerepét mindig tudja) ma is kitűnt. — A közönség sokat tapsolt s elégedetten távozott. — *Kálmán* Margit meg lehet elégedve. Kívívta a közönség szeretetét.

Szerdán, nov. hó 15-én, *Herczeg* Ferenc remek bohózatos életképét a „Gyurkovics leányok“-at, adták, most már másodikban és *Neuwirth* Jenő vendégfellépésével, ki mai szerepében is megmutatta, hogy értelmes fő és jó fölfogással tudja ábrázolni személyét. — Ki kell emelnünk a két főszereplőt: *Kunhegyinét* (Mici) és *Juhászt* (Horkay Feri), mindkettő elemében volt; Mici csupa eleveenség, pajkosság és báj, Horkay Ferinek pedig, ha látta volna, tudom, maga Herczeg is veresre tapsolta volna a két tanyerét. A tánc: no az meg épp excellens volt, — az igaz, hogy *Erdős* is (Radványi) pattogtatva, huszárosan ropta a toborzót. — Különb mindenki nagy kedvvel játszott és a szép számú közönséget teljes mértékben kielégítette.

Csütörtökön, nov. 16-án, „Szulamit“ harmadszor, felére leeresztett helyárok mellett félig telt ház előtt. — Mindenki jó volt megint, csak *Thury* Marcsa hagyott ki egy szép énekrészt és tudott le hatástalanul egy igen szép drámai jelenetet. — Ma a „Kol Nidre“ ima-betét is meg volt, de (Eibüshützre mondom!) hogy nem érvényesült, mert nem volt kellően betanulva.

Pénteken, nov. 17-én a „Citerás“ operet került színre ismételt és egészben sikerült előadásban. — *Szalai* Vilma pompásan éneket, *Thury* Marcsa kissé indisponálva volt. — *Szelényi* Emilia kitűnő *Kukorilla* megint. — *Viola* és *Szabó* az énekes szerepekben, *Juhász*, *Arnyai* és *Igmándi* a komikumban kaptak sürrün tapsokat. — A kar az utolsó jelenetben korrekt volt. — A „Citerás“-sal nyitották meg *Kunhegyiek* a szezon. Ma, hat hét múltán, jól esett tapasztalunk az erős haladást. Szemléltomást jobb volt most mindenik.

Szombaton, nov. 18-án, a „Két taeszkó“ került színre *Kunhegyiné* Bella jutalomjátékául. Ma, vasárnap, a „Gyimesi vadvirág“ van színre. Délután 1/2 4 óraker gyermekelőadás lesz, a „Gésák“ operet megy. Ezekről az előadásokról jövő számunkban.

Omega.

Különfélék.

— **Királyi adományok.** Ófelsége a király, kabinetirodája útján, *Fedor* István porubkei tanítónak 15 ft.-nyi, *Paulovics* Andrásné, sz. *Mihalovits* Annának pedig *Kolbására* 10 ft.-nyi legkegyesebb adományt küldött.

— **Erzsébet emlék-ünnep.** Az ujhelyi róm. kat. főgimnázium ifjusága megdicsőült királynénk emlékezetére ma délelőtt feltizenegy óraker a vármegye székháza nagytermében emlék ünnepet rendez. Az ünnepre a főgimnázium igazgatósága meghívókkal invitálta városunk intelligens közönségét, mely, a mint az előkészületekből látszik, tömegesen fogja megszállani az ősi székházat, hogy Erzsébet királyasszonyunk dicső emléke iránt mélyes hódolattal rója le a kegyelet adóját. Az ünnep műsora a következő: 1. Hunyady-induló. Erkelől; előadja az ifj. zenekar. 2. Eltávozás . . . , átírta *Deák* Gerő; előadja az ifj. énekiskola férfikara. 3. Gödöllői erdő, *Pósa* Lajostól; szavalja *Mattyasovszky* Kálmán VII. o. tanuló. 4. A kevlaari bucsú, *Heinétől*; melodráma; zenéjét írta *Kelemenné-Zathureczky* B.; szavalja *Farkas* Dezső VII. o. tanuló, zongorán kíséri *Czibur* Andor VIII. o. tanuló. 5. Erzsébet királyné emlékezte. Ünnepi beszéd;*) tartja *Horváth* Sándor főgymn. tanár. 6. Népdal-egyveleg. Előadja az ifj. zenekar. 7. Király-himnusz, *Vörösmartytól*; szavalja *Toma* István VIII. o. tanuló. 8. Bár a bánat . . . , régi magyar dal; előadja az ifj. énekiskola vegyeskara. 9. Gyöngyvirágcsokor, *Clementistől*; előadja az ifj. zenekar. 10. Szomoruan szól a magyar nóta . . . , előadja az ifj. énekiskola férfikara. 11. A magyar ifjuság kegyelele Erzsébet királyné iránt; beszéd, tartja *Lakatos* Dezső VIII. o. t., az ifj. „Önképző-kör“ elnöke. 12. Isten áldd meg a magyart; éneklé a főgimnázium ifjusága.

*) Lapunk jelen számának első helyén olvasható. Szerk.

— **Személyi hir.** *Wollenhoffer* Emil honvéd-ezredes ezredparancsnok a mult héten, *Edinburg* százados kezelőtiszttel, a helyben állomásozó zászlóalj megvizsgálása végett Ujhelyben időzött s tegnapelőtt hosszabb látogatást tett főispánunknál.

— **Kinevezés.** *Fejes* Ernő, az ujhelyi kir. törvényszék jegyzője, a nyirbátori járásbíróshoz aljárásbíróvá neveztetett ki. Gratulálunk!

— **Jenő napja.** *Juhász* Jenőt, az ujhelyi önkéntes tüzoltó egyesület főparancsnokát, e hó 17-iki nevenapján az egyesület tagjai szép meglepetésben részesítették. Előbb a parancsnokság küldöttsége lakásán üdvözölte, később pedig este, a *Friss*-vendéglő étkezőtermében banketet rendeztek tiszteletére, melyen az egyesület tagjain kívül résztvettek *Dókus* Gyula t. vál. elnök és *Meczner* Gyula az egyesület örökös tb. főparancsnoka. Az ünnepet az étkezőbe érkezésekor két sorban felállott tüzoltóság részéről *Jakubcsó* József sziv. parancsnok, a banketen pedig legelőször *Rosenberg* Bernát dr. tüzoltóorvos és *Meczner* Gyula köszöntötte fel. *Dókus* Gyula egészségeért *Juhász* főparancsnok emelt poharat, *Meczner* Gyuláért pedig *Jurcsó* Agoston t. o. titkár dikielőzött. A kedélyes banket, melyen a „gyári tüzoltóság“ is résztvett, élén főparancsnokával, a reggeli órákig tartott.

— **Eljegyzés.** *Kail* Béla kir. albiró es. és kir. tart. hadnagy, ki városunkban is hosszabb ideig lakott s társaságunknak tevékeny tagja volt, Ungváron, f. hó 12-én váltott jegyet *Sznitsák* Nándor uradalmi tisztartó és neje *Fröhlich* Emma urnő leányával, *Annával*.

— **Főigazgatói látogatás.** *Szieber* Ede kir. tanácsos kassai tankerületi főigazgató e hó 15-én fejezte be f. hó 10-ike óta tartó hivatalos látogatását a piaristák főgimnáziumában. Eltávozás napján a tanárkarral gyűlést tartott, a melyen ugy az intézet helyes vezetése, mint a tanítás terén eddig történt haladás és elért eredmény fölött teljes megelégedésének és elismerésének adott kifejezést. A főigazgatót, ki a piaristáknak volt szívesen látott vendége, eltávozás napján a főgimnáziumi ifjuság zene- és ének-kara szépen sikerült szerenáddal lepte meg.

— **Időjárás.** Azokat, a kik ígérték, hogy fizetnek majd ha fagy: folyó hó 15-ikétől szavuknál foghatták. Ejjelenkint erős fagyok járnak, de a kopogós keményre fagyott föld nappal az igen szép s verőfényes időben újra kiengesztelődik.

— **Nem lesz törvényszéki palota.** Legalább a közel jövőben Ujhelyben nem. A vérmes remények, hogy a törvénykezési palotát már a jövő évben felépítik, nagyon alászállottak. Olvassuk ugyanis a fővárosi napi lapokban, hogy 1900-ban Ujvidéken, Kolozsváron és Brassóban építenek a törvénykezésnek új palotákat. Ujhely tehát ismét kimaradt. Pedig hát hogy a mostani helyiségek mizerábilisak: bizonyosága, hogy egy részét a rendőrhatalóság közegészségügyi szempontból kénytelen volt kiüríteni, vagyis a kiürítést a mi nemsokára bekövetkezik, elrendelni, ugy hogy a törvényszék a városban szétszórva, bérházakban kénytelen meghúzódni. És . . . és mindezeknek dacára még sem történik semmi.

— **Halálozások.** Teljes részvétellel közöljük a következő halálhíreket: *Burger* Adolf, ugy maga, mint gyermekei nevében is fájdalommal telt szívvel tudatja felejthetetlen jó hitvesének, *Burger* Adolfné, szül. *Fränkel* Eszternek S.-A.-Ujhelyben, f. hó 11-én este 7 óraker, élte 46-ik, boldog házasságának 26-ik évében hirtelen történt elhunytát. *Biró* Pál, a „Fm. Hl.“ felelős szerkesztője szeretett jó anyját gyászolja az elhunytban. Folyó hó 13-án temették el nagy részvétellel. — *Nyomárkay* Géza mint férj kisgyermekei nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti a leghűbb feleségnek, a legjobb és leggondosabb édesanyának: nyomárki *Nyomárkay* Gézáné, szül. *Fiedler* Vilának élete 36-ik és legbódogabb házasságának 4-ik évében, három heti szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. hó 10-én történt csendes elhunytát. A kisednevelés terén is bokros érdemeket gyűjtött urnő temetésén ott volt a járásnak egész uri népe, magával hozván koszorúját is, melynek szalagján ez a felírás van: „Varannó város közönsége — elismerése jeléül.“ *Szedlisz* kén a rk. templom mellett helyezték nyugalomra földi maradványait f. hó 1-én d. u. impozáns részvétellel. — A „Nagymihályi Kereskedelmi és Hitelbank Részvénytársaság“ fájdalommal jelenti odaadással működő felejthetetlen igazgató-sági az intézet alapítójának és alakulása óta teljes elnökének, *Weinberger* Náthánnak, folyó hó 12-én, életének 61. évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. — Béke lengjen hamaik felett!

— **Utolsó színházi hét.** Nemsokára bezáródik *Tália* csarnoka. *Kunhegyi* társulatával már csak egy hétig marad falaink között. A

derék társulat mind jobban-jobban megkedveltette magát s most roszul esik, hogy elhagy bennünket. Az utolsó héten néhány érdekes és vonzó előadással teszi az igazgató emlékezetessé az elváltást. Ma, vasárnap, több műkedvelő fellépésével a *Gyimesi vadvirág* kerül színre. Kedden a *Kaméliás hölgy* megy *Rápolthy* Katinka jutalomjátékául. Szerdán a *Völegényhajsa* lesz színre, *Kiss* Odön barátunk vigjátéka. Az előadás felvonásközéit *Kunhegyiné* Bella szavata és *Szalai* Vilma éneke — *Kunhegyiné* zongorakísérete mellett — fogják érdekessé tenni. Csütörtökön, 23., az *Apósk* kerül színre, a városi tisztviselők nyugdíjalapja javára.*) Az utolsó előtti előadás *Fanchon-asszony leánya* operet lesz. Mához egy hétre, f. hó 26-án, az *Asszonyok a kaszárnyában* megy bucsuelőadásul. Ma vasárnap délután gyermekelőadás lesz, midőn a *Gésák* operet kerül színre.

— **Rápolthy Katinka jutalomjátéka.** Kedden, f. hó 21-én, a *Kaméliás hölgy* kerül színre, a közönség kedvelt színésznőjének, *Rápolthy* Katinkának jutalomjátékául. Az idei évadban oly gyakran volt alkalmunk gyönyörködni a jutalmazandó művészetében és lélekből élvezni, hogy a legmelegebben ajánljuk a keddi estét városunk művelt közönségének figyelmébe. Az igaz érdem jutalma lesz az s reméljük méltó és imponáló is!

— **Eljegyzés.** *Windt* Jakab, helybeli jó nevű kárpos és díszítő, f. hó 12-én eljegyezte *Moskovits* Vilmos dr. helybeli orvosnak szeretetreméltó nővérét, *Róza* kisasszonyt, Szécs-Kereszturból.

— **A „Zemplén“ 1900. évi képes nap-tára** a tavalyinál nagyobb terjedelemben (1—103 lapon) és dusabb tartalommal is elhagyta a sajtót; a jövő héten kikerül már a könyvkötő kezéből és megküldjük előfizetőinknek, még pedig olyan sorrendben, mint amilyenben az előfizetések beérkeztek. — Naptárunk 1900. évfolyama, a közönséges naptári részen kívül, ugy *irodalmi*, mint *hivatalos* részében is tisztán *zempléni* érdekű és vonatkozású. — A betűrendes névnapjegyzék után következik a *Petőfi* Sándor arcképe, melyhez *Csurgovics* György irt ékes és hazafias dicsőítő poemát. — A beköszöntő nyújas verset *Bajusz* József veterán poétánk írta. — Ezt követi az udvardi *Kossuth Elek* szinai főszolgabíró arcképe, melyhez *Fagulya* Lajos mellékelt találó és kedves jellemrajzot. — A *zempléni főúri családok életéből* a „Homonnay-Drugeth-család romlásá“-t *Takáts* Sándor, a kiváló történetíró, ki most a bécsi levelestárakban kutat és dolgozik, vázolja igen vonzóan és tanulságos előadásban. — A „Var-János-tó“ népregéjét könnyen perdülő magyar versformában *Berecz* Károly tanító szedte csengő-bongó rimekbe. — *Tőke-Terebes város és vára* érdekes cím alatt *Zékány* József ad krónikás közleményt. — A *Rákóczi-világból* fölmaradt egyik szájhagyományt *Fábián* hadnagy c. alatt *Farkas* Imre örökíti meg esinos és hatásos poemában. — A *Bukóczi-hegyi monostor* képéhez *Unghváry* Ede, az „Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez“ c. havi folyóiratunk szorgalmas munkatársa, irt vázlatos történeti ismertetést. — A *vármegye diszbandérioma 1896-ban* c. képéhez a szerkesztő irt rövid magyarázó sorokat. — Befelezi a naptár irodalmi részét *Az anya* c. elbeszélés, melyet *Máthé* Miklós, ősmert nevű poétánk, egyenesen naptárunk számára fordított a cseh nyelvű eredetiből. Az elbeszélés, művészi naivságával, hatalmasul fogja ellensúlyozni a népszociálmust, s naptárunkat már csak ezért is bizonyára mohó vágygyal fogják olvasni a népkönyvtárakban. *Humor* és *Hasznos tudnivalók* után következik a *Hivatalos Rész*, mely, kivált a közegészségügyi közegek teljes névsorával, a *polgari anyakönyvi hivatalok* jelzésével, meg S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu város *szakbizottságainak* beigtatásával az eddig volt terjedelemben tekintetében nagyot bővült. A *vármegyei közsegek utolsó póstája és táviróállomása* c. táblázat, mely ez időközti változások figyelembe vételével készült, zárja be a *Hivatalos Rész*-t, melyben a *bizottsági tagok névsora* már az 1900. évre kiigazított tartalommal van fölvéve. — A több mint 100 oldalra terjedő *honi* naptár ára csak 40 kr., vidékre postán küldve, példányonként 45 kr.

A kiadóhivatal.

— **Eladó szőlő.** S.-A.-Ujhelyben a gk. templom melletti „Boda“ nevű hegyen egy 1 1/2 hold kiterjedésű beültetett szőlő szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

— **Hangverseny és táncest.** A nagymihályi áll. isk. gondnokság f. évi december hó 2-án este 8 óraker a „Barnai-szálló“ nagytermében, a n.-mihályi és sztrajnyáni tanítótestületek segítő-egyesületének javára, hangverseny-nyel egybekötött táncestet rendez. Belépődíj: a

*) Felhívjuk közönségünk figyelmét e tanyre és kérjük, hogy az előadásra jegyeket előjegyeztesse a közügyre való tekintettel ne késse. Szerk.

három első sorban és oldalszékeken levő ülőhely 1 ft. 50 kr.; a többi sor 1 ft 10 kr.; állóhely 1 ft. Felülfizetéseket köszönettel fogad s hírlapban nyugtat a rendezőség.

— **Eladó szőlő.** S.-A.-Ujhelyben a Közép Szárhegyen egy jól megirigolozott, teljesen bekaróztott, sima gyökerecsécsével beültetett, 1600 db. ültetvényt magában foglaló s fél hold kiterjedésű szőlő, préházzal együtt; — továbbá ugyanazon hegyen, az előbbi szőlőtől néhány lépésnyi távolságra eső, felerészben rigolozott 2 hold kiterjedésű szőlőkertek a legjutányosabb árban szabad kézből eladók. — Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

— **Az első hó.** A Krajnyáról írják nekünk: A homonnai járásban az első hó nov. 15-én esett, de a föld nem lévén befagyva azonnal el is olvadt s csak még nagyobb sarat idézett elő.

— **A korona.** Mit ér egy korona? Ötven krajcárt. Ennyire becsüli a törvény. Nagyon szegény ember, a kinek egy koronája sincs. Gyöngye napszámos, a kinek munkájáért nem adnak egy koronát. De ha már kötelezővé teszik a koronaértéket, legalább olyan törvényt hoztak volna, hogy minden embernek legyen egy koronája mindennap. Legalább nem éheznek senki ez országban. Csak hogy azt elfelejtették a törvénybe írni s megmaradt a biblia átka Adámon: hogy a te orcádnak verejtékével keressd a te mindennapi kenyeredet. Az állam pedig nem segíti azt megszerezni, de segít fogyasztani. Megjelent a rendelet, amely szerint mindenki köteles koronában számítani. A forint meghalt, a hivatalos lap mindenszentekkor eltemette. Ujeszten-deig kipusztítják. Lesz csupa korona: aprópénzben, bankóban, bélyegen, adóíven, számlolaton, könyvvitelben, váltón, vasuti jegyen, szerződéseken, pörös ügyekben. . . . Korona itt, korona ott, korona mindenütt! A krajcár is elkopott s kiment a divatból, mintha lyukas volna. Egy krajcárból lett két fillér. Nézd meg, hogy ott van azon is a korona. Van bronzkorona, nikkellkorona, ezüstkorona, aranykorona, papiroskorona. S leg-többet fog érni a papiros, noha legolcsóbb, de rányomja a bank a bélyegét, hogy ez tiz, husz, száz vagy ezer korona. És szívesen elfogadna ebből mindenki mentül többet. A valóságos ezüstkorona pedig oly kevés becsben részesül (mivel-hogy nagyon kevés benne az ezüst) hogy törvény szerint senki sem tartozik ötven darabnál többet fizetésül elfogadni. Az emberek hirtelen gazdagok lesznek. Minden duplán számít. Csak az inasok és az uri koldusok járnak rosszul, mert forint helyett egy koronát kapnak — no de ingyen kapják.

— **Önműködő gyűjtő-mappa.** Ungváry Ede sztropkai postamester a „Posta- és Távirat-Rendelekek Tára” című hivatalos laphoz könnyen kezelhető és mód felett célszerű önműködő gyűjtő-mappát tervezett, oly célból, hogy az időnként megjelenő hivatalos lap példányai abba összegyűjtessenek. Ezek a gyűjtő-mappák, melyek banki, ügyvédői, szerkesztői, igazgatói stb. irodákban, egyszerűen igen célszerű használatnak örvendenek, immár nem csak hazánkban lettek népszerűvé, de, mint értesülünk, a külföldön is és rövid idő alatt ösmertté tették a tervező Ungváry Ede nevét. Ujjában pedig az a kitüntetés érte az „önműködő gyűjtő-mappá”-t, hogy a kereskedelemügyi m. kir. ministerium is rendelt egy példányt a japáni posta táv. muzeum számára. A gyűjtő-mappaért Sztropkóra a tervezőhöz kell fordulni.

— **Kiadó lakás.** S.-A.-Ujhely kellő közepén egy 4 szoba, üveges veranda, s mellék-helyiségekből álló emeleti uri lakás azonnal bérbeadó. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

— **Nagy jótékony sorsjáték a Budapesti Poliklinika javára.** A Budapesti Poliklinika javára rendezett jótékony célú sorsjáték nemesak arra törekszik, hogy az egyesület nemes jótékony céljait szolgálja, de egyúttal a játék olyan esélyeit nyújtja a résztvevőknek, a minőhöz hasonlókat semmiféle hasonló vállalat eddig nem nyújthatott. A sorsjáték, melynek hat húzása 1900. január 4-től — márcz. 6-ikáig megtörténik, — egy 100 000 koronás, s 5, egyenként 20 000 koronás főnyereményt, azonfelül még nagyszámu 5000 koronáig terjedő kisebb nyereményeket tartalmaz. A legnagyobb lehetséges nyeremény azonban 200.000 koronára rög, minthogy az összes sorsjegyek, még a már kihuzottak is résztvesznek az összes húzásokban. A nyerő kívánságára a nyereményeket 20 % leenyásával készpénzben kifizetik. A sorsjegy — mely kiadóhivatalunkban is kapható, — csak 1 koronába (50 kr.) kerül.

— **Bérbeadó lakások.** S.-A.-Ujhelyben, a Széchényi-téren lévő 13. sz. ház emeletén egy vagy több rendbeli lakás 1900. év apr. 24-től bérbeadó.

— **Egy jó házból való fiu tanulóul felvételt** özv. Malártsik Györgyné fűszer és vegyes üzletében Sátoralja-Ujhelyben.

— **Jótékony célú államsorsjáték.** Mint az előző években, ez idén is nagy jótékony célú államsorsjáték rendeztetik. Ezen sorsjáték tiszta nyereményeiből következő jótékony célú intézmények részesednek: 1. A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvai részére létesítendő alap. 2. A sárvári közoktató. 3. A katolikus tanoncokat védő egyesület. 4. A budapesti V. kerületi népkönyha. 5. A Paulai Szt. Vinczétől nevezett irgalmas nénék vezetésére bízott ó-budai tan- és nevelő intézet. 6. A fehér kereszt országos lelenczház egyesület. 7. A Zenggyári közoktató. 8. A kassai Mensa Akadémia. 9. A

budapesti Tabitha egyesület. 10. A magyar vörös kereszt egyesület kolozsvári főnöke a jövedelem 1/10-1/10 részében. A játéktörvény nagyon kedvező esélyekkel kezesget, a főnyeremény 150 000 korona, az összes nyeremények 365 000 koronára ragnak. Sorsjegyek a 2 frtért kaphatók minden adó- és ső hivatalnál, a legtöbb poszhivatal és dohány-tözsében. A húzás 1. é. deczember hó 30-án történik.

Foulard-selyem

65 krtól 3 frt 35 kr.-ig méterenként — japáni, china, sat. a legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, lehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 kr. méte en ént — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — **mintákat pedig postafordultával** küldenek: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyem-gyárai Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbelyeg ragasztandó. —

Irodalom.

Az „**Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez**” c. havi folyóiratunknak ez évi, egy-szersmind az V. évfolyamnak **novemberi** füzetét a következő tartalommal jelent meg: 1. Mikor szállották meg a magyarok Bodrogköz? Irta: Réthy Pál. — 2. Zemplén-vármegye történelmi földrajza. (XVIII. közl.). Irta: Csánky Dezső dr. — 3. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (46. folyt.). Latinból ford: Matolai Etele. — 4. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (46. folyt.). Latinból ford: Dongó Gy. Géza. — 5. Szirmay András naplója. (42. folyt.) Közli: Karsa Ferenc. — 6. Zemplén-vármegye követei utasításai. (11. folytatás és vége). Irta: Kerekes György. — 7. Vázlatok Homonna régmúltjából. (Vége.) Irta: Réz László. — 8. **Levelesláda:** Pelejte András mester végrendelete 1383-ból. Ford: Dongó Gy. Géza. — 9. A br. Sennyey-család levelesládájából. (III.) Közli: **Lojda József.** — 10. Tarczal város oltalom-levele 1598-ból. Ford: Matolai Etele. — 11. Sáros-Nagy-Patak régi jegyzőkönyveiből. (I.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 12. **Tárca:** Tarczal város 1849-évi. (2. folyt. és vége.) Közli: **Hubay Kálmán.** — 13. „Svaregelb-bál” a vármegyeházán 1850-ben. Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 14. A szerkesztő postája. — A havonként 2—2 iven megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 2 ft 40 kr. — **Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk vizsontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a községek figyelmébe; annyival is inkább, mert ebben az évfolyamban már közöl-jük az egyes községeknek külön-külön törté-neti és helyrajzi ösmertetését is.**

Almanach az 1900. évre. Az írók tükörkésztői a jelennek H. szöpon egybegyűjtjük a legjavát annak, amit költői lelkü emberek papírra vetnek megkapjuk a mi korunk híu fotografáját. Egy ily tükör van előttünk: a Mikszáth Kálmán szerkesztette 1900 as Almanachban, amely mindenker újévi látogatója a Singer és Wolfnerék híres „Egyetemes Regénytár”-ának. Belőle a modern Magyaror-szág írói szólalnak meg, nem valamennyi, de az elbeszélő mesterek válogatott java. A humor mesterei közt megint csak Mikszáthot kell itt megemlítenünk, aki „A számár sine curában” címvel eredeti zamatu flam magyar képet vet papírra Murai Károly eladomázik mulatságosan egy kis-városi urrol. Gárdonyi Géza Szomházy István Hevesi József, Lovik Károly, Beniczky-Bajza Lenke, Malonyay Dezső Hecceg Ferenc, Gyarmathy Zsigánó, Benedek Elek, Sebők Zsigmond, Lőrinczy György, Bárony stván elbe-szélései foglalnak helyet még az Almanach tizenöt mozgó tükörében. Az „Almanach” ára diszkötésben 1 frt. Kapható Lövy Adolf s.-a.-ujhelyi könyvkereskedésében.

Cimbalmozók figyelme. Ajánljuk az Erdélyi Dozso szerkesztésében és Nádor Kálmán kiadásában megjelenő Cimbalom-Szalom II évfolyamának most megjelent 2-ik számát Van benne néhány ismertebb, de cimbalomra csak most ártir népdalon kívül egy gyönyörű betyárdal: (Betyár legény kemény vasban) s azok kívül — s ez adja meg ennek a füzetnek a legnagyobb becsét — két remekkel a Szal-amith című dalműből, mely állandóan zsúfolt házat csinál a fővárosi színházakban. Az egyik: „O im itt ez a kút-gyönyörű melabúsének a másik: „En vagyok a kis egér-ke” könnyed dallamú részlete az annyira kedvelt dalmű-nek. A füzet ára 60 kr. — Előfizetés negyedévenként 1 frt 50 kr. Megrendelhető Nádor Kálmán zeneműkiadó hivatalában Budapesten, Károly-körút 8. sz. a, vagy pedig Lövy Adolf s.-a.-ujhelyi könyves boltjában.

Egyesületi élet.

Meghívó.

A sátoralja-ujhelyi iparosok önk. egyesülete f. hó 19-én, azaz ma délután 3 órakor, az egyesület helyiségében **rendkívüli közgyűlést** tart, melyre az egyesület **összes** tag-jait van szerencsénk tisztelettel meghívni. Tárgy: az alelnöki választás ellen benyújtott petíció tárgyalása.

Sátoralja-Ujhely, 1899. évi nov. 19-én.

Az egyesület nevében:

Szóllósi Endre, **Hericz Sándor,**
e. jegyző. e. elnök,

Köszönetnyilvánítás.

A „s.-a.-ujhelyi jótékony célú asztaltársaság” a helybeli orth. izr. népiskolába járó szegény sorsu gyermekek közt való szétosztás végett Róth Mór gondnok ur által nagyobb meny-

nyiségű írószert juttatott kezeimhez. Fogadják az asztaltársaság tagjai e jótéteményökért az iskolai előjáróság köszönetét.

S.-A.-Ujhely, 1899. nov. 17.

Glattstein Mór,
iskolaszéki enök.

Nyilvános számadás.

A „Zemplén” november 12-iki, 46. számában jelent meg „**A könyörület szívü embe-rekhez**” c. közlemény, melynek olvasása után s már 3 nap mulva **Thomán Dávid** dr. ungvári lakos gyűjtőívén Mandloviés Mór világi lakos részére 7 ft (hét) érkezett a homonnai j. fő-szolgabirájához. Adakoztak: **Thomán Dávid** dr. 2 ft. Ungvári haladópartí izr. nőegyesület 2 ft. Weinberger Mórné Ungvár 1 ft. Hoffman Béla gyógyszerész és neje Ungvár 1 ft. Ozv. Herczka Mórné Ungvár 50 kr. Weinberger Mórné Ungvár 50 kr. Összesen 7 ft. A kegyes adomány **Mandlo-vics Mór** részére, Világ köztség előjárósága, utján azonnal továbbított a szolgabírói hiva-talból.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: **Schneider Jakab.** —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.-A.-Ujhelybe küldendők.

Mily jelentősége van a tanítói értekezle-teknek, gyűléseknek a nevelés-tanítás terén?

Irta: **Ertl Heribert.**

A társulás azon hatalom, mely hivatva van egyeseknek és az államnak segítségére jönni és pártolni, a mit azok nem képesek létesíteni. Azért mindig örvendetes jelenségnek kell tekintenünk az oly egyesület keletkezését, mely feladatául tűzi ki társadalmi uton valamely hazai közügyet előmozdítani.

Minden egyesület állásának magaslatát annak fontossága, szükségessége határozza meg: minden egyesület célszerűségét, életrevalóságát annak törekvéseiből és működési eredményeiből ítélhetjük meg. Minden egyesület alapszabá-lyainak homlokán hordozza a célt, melynek el-érése végett alakult. A mi egyesületünk zász-laján a magyar nemzeti nevelés-oktatás együt-tes felkarolása, annak virágzásra emelése, a közös munkára való serkentés, a tanítói önkép-zés s a kartársi szeretet, összetartás aranybetűi ragyognak. A cél magaslatos, a feladat szép, melyet csak egyesült buzgalommal lehet elér-nünk, megvalósítanunk. Általános azon meg-győződés, hogy a népek és így a haza jövője a nevelésen és tanításon nyugszik és nem lel-ketlen holt anyagon, a szuronyokon. „Eltekintve a nevelés általános becsétől — mondja Ziller — a nép erkölcsi ereje és értelmessége az állam-nak és nemzetnek leggyümölcsözőbb tőkét teszi. A mely államban hiányzik e két tényező, ott az igazságszolgáltatás, rendőrség, igen sok áldozatba kerül. Nemzeti műveltség nélkül nincs nemzeti erő, nincs szabadság.”

A tanítók szellemi életében a megállapo-dás egyértelmű a hátramaradással, a tanügy visszafejlődésével. Azt mondja egy jeles peda-gógus: „Nem azon tanítók a legrosszabbak, kik legkevesebbet tudnak, hanem azok, kik legke-vesebbet igyekeznek.” — A tanítói tanácskoz-mányok életszükségletei tehát minden tanító-nak, kiben az előhaladás szelleme nem halott. De valamint nem várhatunk nagy előhaladásí iskolánkban az oly gyermektől, kit lát emészt, vagy égető fájdalmak gyötörnek, éppen ugy nem várhatunk kellő eredményt az oly tanító-egyesülettől, melyen az elhidegülés betegsége vett erőt, vagy melyben a tagok ellenszenvvel közelednek egymáshoz s a tanácskozmányokat nem a kartársi szeretet szövéténeke világítja meg, hanem az irigység és gyűlölet sötét fel-hője árnyékolja be. Az irigység, gyanu, ellen-szenv, sirja az előhaladásnak s a ki kerüli az embereket, kartársait, az önzésbe, gyanusko-dásba esik.

„Az egész élő természetben — mondja Diesterweg — az egymással egyenlők egymás-hoz fűződnek, a tanító is hasonlókat keresi.” Tehát már maga a természet is készletti a ta-nítókat az egyesülésre; maga a természet éleszti keblükben az egyesülési hajlamot s a ki annak nem engedne, a legtermészetesebb hajlamát előlte és megmutatta, hogy sem tanításra, sem tanulásra valódi akarat nincs benne. De kész-teti őket erre haladási ösztönük, saját és a haza érdeke és a kor kívánalmái is. — És az öné-rzetes tanítóság örvénnyel megragadja e készlető erőket, hogy megmutathassa, miszerint a ma-gyar néptanítói kar érzi önbecsét, kíván és tud élni jogaival, felfogta a törvény szellemét s ma-gasztos kulturái hivatásának tudatával bír. A

kormány pedig megelégedéssel nézi a tanítói-egyesületek alakulását, figyelmeztet müködésükre, elősegíti a tanítók utazásait s összegyűlhetését s a nemzet szerencsét kívánhat magának e nemes igyekezethez, melytől nem marad el az Isten áldása. „Polgárisult állam — írja Lubrich — nem szegülhet ellene rendezett tanítói egyesület megalakulásának. Igen rossz jel, ha annak akadályokat vet utjába, mert vagy félnie kell a tanerők egyesülésétől, vagy nem tudja méltatni annak hatását. De még rosszabb jel, ha a tanítói osztály tagjai semmi közérzelemmel, semmi egyesülési szellemmel nem bírnak, mely őket egy szerves egészszé tömörítene s a tanítói állás rendezésére buzdítaná.“

Korunk minden materializmusa mellett is a szellemiség és értelmiség korának nevezhető. A társadalom minden osztályában élő embernek legfőbb törekvése magát az önművelés által tovább tökéletesíteni, minek szükségességét a kor előhaladottsága fényesen bizonyítja. Ha tehát a tanító az előrehaladó művelődés őt megillető s kötelező színvonalán akar állni: akkor elodázhatlan kötelessége magát tovább képezni. — „Azon elszigeteltségben — mondja Menyei — melyben a tanító élete, mint elrejtett esermelyke foly s azon csekély hatás mellett, melyet szerény környezet szellemének emelésére gyakorol, szükségképpen lélekölő egyformaságba, unalomba, szellemi eltompultságba kell esnie, ha csak önmaga fen nem tartja s nem emeli szellemi életét továbbképzés által.“

A tanító továbbképzésének két ága van: az első közvetlen hivatását, a másik általános műveltségét illeti. Az első arra kötelezi a tanítót, hogy a nevelés-oktatás tudományának haladásával mindig lépést tartson, nevelői és tanítói belátását élesítse, ítéletét tisztítsa eljárását tudatossá, az eredményt biztossá tegye. Az általános műveltség szoros összefüggésben lévén az iskola nevelés-tanítással, abban sem szabad megállapodni a tanítónak.

Es a tanító eme kétféle továbbképzésének egyik legfőbb eszköze a tanítói értekezletek és gyűlések.

Az elemi tantárgyak módszerének kifejtése, a nevelés-tanításban tett különmemű észleletek összegegyeztetése és megvitatása, mind a nevelést és tanítást hathatósan előmozdító tárgyai a tanítói értekezleteknek, mire a néptanítónak oly nagy szüksége van.

Pestalozzi azt mondja: „A módszer minden.“ Eszerint a tanító ereje nem annyira az ismeretekben rejlik, hanem a tanmódban. Az elemi iskolai tanító csak az által lesz igazi tanítónak, ha módszere szabatos, kimért és helyes, mely tulajdonságok kellő elsajátítására legjobb alkalom a tanítói értekezletek mellett tartott gyakorlati tanítások.

A tanítás általános szabályai ugyan maradványok, de a kivétel változik, mert a módszer géphez hasonlítható, melynek működése a rajta tett javítások szerint mindinkább tökéletesebb lesz. Azért a gyakorlati tanításoknak kétségkívül jó eredményeik vannak, hol a tanító megismerkedhetik a kor újabb vívmányaival.

Csak hogy ily gyakorlati fellépésekre nem kell minden terv és cél nélkül tért nyitni, Cél szerű tehát azon egyesületi berendezés, hogy a gyakorlati tanításoknak eleve kitűzött tárgya legyen; valamint az is, hogy az értekezletek felváltva más-más helyen tartassanak s a helybeli tanító saját iskolájában lépjen fel gyakorlatilag.

Azonban a gyakorlati tanítások pusztán végrehajtása nem sok haszonnal járna. Ha azt akarjuk, hogy hatásuk a sok elszigetelt tanító hibás módszerének javítására el ne maradjon: a hallgatók megjegyzéseiket, észrevételeiket jegyzékbe és — a gyakorlati tanítás után — megvitatás alá vegyük. A gyakorlati tanításban fellépő tanító pedig eljárását szerénységgel vesse alá kártársai megvitatásának, sőt kérje azok véleményét, melyhez maga csak akkor szóljon hozzá, miután másoknak már nincs mit hozzászólniok.

A tanítási módszerrel szoros összefüggésben állanak a taneszközök. A mily lépéssel az halad előre, ép oly mértékben tökéletesítettnek ezek, mivel a módszer helyes kivitele sok tekintetben a taneszközök célszerűségétől függ. Ennél fogva szükség szerű dolog, hogy a tanítói értekezletek s gyűlések tárgyai közé az újabb tan-irodalmi termékek megvitatása s a taneszközök kiállítása is felvéssék. Ezen intézkedés sokszorosan hasznos elvitázhatatlan.

„Nem a tudás a fődolog, hanem a tett“, mondja egy bölcsész. Az ifjúságot tehát nemcsak a gondolkodásra, hanem tevékenységre, gyakorlati életre is kell szoktatni és őket derék munkásokká, áldozatkész honpolgárokká nevelni. Már Seneca figyelmeztette kortársait a gyakorlati nevelés és oktatás szükségességére, mondván: „Non scholae, sed vitae discimus.“ Göthe pedig azt írja: „A fődolog, hogy mindenki nemes akaratú, ügyességgel és kitarás-

sal birjon szándékai, eszméi megvalósítására. Nem elég, hogy az ember valamit tudjon, alkalmazni is kell; nem elég, hogy az ember akarjon, tennie is kell.“

(Végo köv.)

A rovatvezető postája.

S. A. — Tarczal, F. L. — Abara. Nehány számra a rovat le van foglalva, majd rákerül a sor. *Mulatni vágyók — Nagy-Mihály.* Köszönettel vettem a meghívót, jövő számban közlöm is.

CSARNOK.

Csak egy édes csókot.

Csak egy édes csókot! Forrjon össze ajkam Bibor ajkaiddal egy szent pillanatban.

Bűbajos galambom.

Forrjon össze ajkam a te ajkaddal, Mint a madár-dallal a tavaszi hajnal,

Hogy üdvöm fakadjon.

Ó, mert a te csókod édesebb a méznél —

Oly igaz ez a szó, a mint megigéztél, Magadhoz láncoltál;

S a hogy én szeretlek, nem szeret ugy senki,

Nőt nem tudhat férfi soha ugy szeretni:

Szívem a pap s oltár.

A te ritka bájad, a kedélyed, lelked,

Melyektől szerelmem egy tengerré fejlett

Rémesen és titkon;

Száz halált rejt mélye, száz halált rejt habja,

Csak szived hajója evezhetne rajta,

Egyedül az bizton.

Szívem nagy szerelme felárad az égig

S ha lángjai majd a csillagokat érik:

Vigy a mennybe engem!

Ha az Ur szavára égbe jut az ember,

Nekem a Te szód is üdvözülést rendel

Egy kiküzdött mennyben.

Máthé Miklós.

Szinmű címekből összeállított no-velette.*

Írta: egy anonyim.

A „Katonák“ a „Telen“ egy „Pénteken este“ kirándultak a „Gyimesi vadvirág“-hoz. Köztük volt „John Gabriel Borkmann“, „Jó Fülöp“, a „Két Durrand“, Goldstein Számi, a „Zsidó honvéd“, „Pry Pál“, „Lumpácius Vagabundus“ és még „Három jó madár.“

„Éjjel az erdőn“ bolyongva a „Gabi vil-lá“-tól balra „Tamás bátya kunyhója“-ba léptek, hol egy „Bányamester“ azt ajánlotta nekik, hogy tekintsek meg a „Kolostor“-t, a „Hol unat-koznak“ szép „Diák kisasszonyok“, a kiket egy „Bibliás asszony“ tanít ki. Most „Vizkereszt“ ünnepe lévén, ugy sem lesz „Otthon“.

Odaérvén, viszontlátták „Elektra“-t, „Lili“-t, „Riká“-t, a „Michu lányok“-at, a „Gyurkovics lányok“-at, a „Dolovai nábob leányá“-t, a kik régente „Gésák“ voltak egy „Japáni teaház“-ban és ott töltött „Tíz év mulván“ kerültek mint „Félszüzek“ a „Felsőbb leányok“ közzé.

Lumpáciusban azonnal megérelődött a „Huszár szerelem“, a mint meglátta „Szóke Katalin“-t, ezt a kedves „Babát“, elragadó „Frou-frou“-jával. Ez egy „Diurnista“ családból származott és a „Létért való küzdelem“ folytán akarták „Diplomás kisasszony“-nak nevelni.

Lumpácius pezsgőt hozatott „Náni“-val, a kinek ugyan nem tetszettek a „Tiszturak a zárdában.“ Ne légy „Balek“ te „Bolond“, kérte a „Tékozló fiu“-t „Goldstein Számi“, hiszen nem vagy te „Allamtitkár“, csupán egy szegény „Végrehajtó“ fia. De ez felkiáltott: lássuk mi-lyen az „Egy nap a paradicsomban.“ „Pezsgő“- után következett a „Csók“, azután pedig a bal-lépés, a mint ez a „Tévedt nők“-nél szokás. Majd így szólt a „Századvégi leány“ az „Ingyenélők“-hoz: „Szent (vagyonok)-e vagy örült? Mert sejtem, hogy ez nem oly „Folt mely tisztít“; azért kinezson bár „Lemondás“ keserű-sége, de „Váljunk el“ „Édes.“ E közben egy „Teketés-béká“-val diszített „Piros bugyellá-

* Egy ismeretlenségre vágyó, de szellemes író könyomatban sokszorosította ezt az ötletes apróságot, a melyet, hogy az új anonyimusz hírnevét terjeszszük, a tréfát szerető olvasók számára mutatványkép ide nyomatjuk.

Szerk.

ris“-t adott neki emlékül „Válás után“ John Gabriel Borkman“ kérdezte: „Mi történt az éjjel?“ Mire Lumpácius így válaszolt: maradjon az „Sötét titok“ és ne legyen köztünk senki „Aruló.“ — Am eljött a „Virágfakadás“ évadja, bekövetkezett az, amit „Családi örömök“-nek szoktak nevezni a „Nagymamák“ és ugy ki-vánta a „Beesület“, hogy Lumpáciusból „Csó-kon szerzett vőlegény“ legyen és létrejött a „Kénytelen házasság“, a melyből azután „Cifra nyomorúság“ keletkezett, mint a „Szegény em-berek“-nél, a kik nem csinálnak „Jó parthie“-t. Hjah, ilyen az „Ember tragédiája“.

Közgazdaság.

Pénzintézetek értekezlete S.-A.-Uj-helyben. A vidéki pénzintézetek reformja ügyben folytatott mozgalmak gyakorlati térére való terelése irányában, — mint már jeleztük is — igen fontos lépés van készülöben s épp Zemplén megyénkben. Dókus Gyula, eszáz. és kir. kamarás, mint a s.-a.-ujhelyi takarékpénztár elnöke, köriratot intézet a vármegyénk területén lévő pénzintézetek igazgatóságaihoz. Körlevelében utalt a reform-mozgalm céljára, tudniillik a pénzintézetek érdekképviseletének megte-remtésére. Azért tehát, hogy a mozgalom a vármegye területén lévő pénzintézeteket készü-letlenül ne találja, S.-A.-Uj-helyre november 26-ára értekezletre hívta egybe a társintézete-ket. Az értekezlet előadói tisztét *Wetterschnei-der Miksa*, a „Hegyalja-Mádi Takarékpénztár“ ügyvezető-titkára, fogja végezni, a ki a reform-ügygyel régebb idő óta és behatóbban foglal-kozik, s ezen a téren egyébként is szaktekintély-nek van elismerve. — Erdeklődéssel nézünk az így előkészített értekezlet határozatai elé és bizó reménységgel vagyunk az iránt, hogy a várme-gye területén munkáló pénzintézetek közül egy sem fog hiányozni és magukat a pénzintézetek érdekeit komolyan érintő és üzleti viszonyaikra nagy befolyást gyakorló ez értekezleten magukat mindannyian képviseltetni fogják. — Lapunk nyomtatása közben értesülünk, hogy az intéze-tek nagy része már megnevezte kiküldöttéit.

A s.-a.-ujhelyi kölcsönös önségélyző hitelszövetkezet

alakuló közgyűlést f. hó 12-én tartotta meg a városháza tanácstermében, mely ez alkalommal szüntültig megtelt a szövet-kezet iránt érdeklődő részvényesekkel és vendé-gekkel. A szövetkezet megalakult, alapszabályait megalkotta, igazgatóságát, úgyszintén felügyelő, bizottságát is megválasztotta. — Egyebekben tudó-sítónk e közgyűlésről a következőket írja: *Meczner Gyula* id. az alapítók nevében üdvö-zölte a jelenlévőket, s a szövetkezet célját mel-tatva beszámolt az alapítók eddigi működéséről, a további teendőket a közgyűlésre bízván. A köz-gyűlésre egybegyűlt tagok mindnyájan a köz-gyűlés vezetésére *Meczner Gyulát* kérték fel, ki a jelölést megköszönve, újból is szép szavakban konstatálta hogy a szövetkezeti eszme lelkesé-ssel karoltatott fel s kívánta, hogy an-nak működése sikerre vezessen. Egyben a köz-gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésére *Erényi Manó* dr-t kérte fel. — Elnök ezután konstatálva, hogy a meghívás az alakuló köz-gyűlésre a „Zemplén“ okt 29-iki és nov. 5-iki számaiban közzétetett, a törzsbeszéd-jegyzők egyenként is külön meghívókkal meghivatnak és e szerint az egybehívás a közgyűlésre tör-vényesen történt meg: jelentette, hogy a kibo-csátott aláírásokból kiteszöben mintegy 800 törzs-besztét jegyeztetett, s így alapos a remény, hogy a szövetkezetnek működését, megalakulása ese-tén, tiker koronázza, felhíván a közgyűlést: határozzon a felett, vajjon kíván-e megalakulni? A közgyűlés a megalakulást közakarattal elhatá-rozván, az Alapszabályok felolvasása került sorra, melyet a 39 §. módosítása után belenyugvással el-fogadtak. — Következett az igazgatóság megvá-lasztása. Elnök lett közfelkiáltással *Meczner Gyula*. — *Igazgatósági tagok*, titkos szavazás ut-ján, a következők: *Csuka Odón* 307, *Widder Gyula* 307, *Waldmann Adolf* dr. 307, *Rosenberg Ber-nát* dr. 307, *Kádár Gyula* 305, *Grosse A.* Odón 281, *Hericz Sándor* 281, *Bettelheim Márton* 242 és *Katinszky Géza* 204 szavazattal. — *Póttagok*: *Alexander Vilmos* 292, *Schön Hugó* dr. 204, *Landesmann Miksa* 215 és *Davidovits Adolf* 183 szavazattal. — *Felügyelőbizottsági tagok* lettek: *Grünbaum Simon* 252, *Tátray Dezső* dr. 241 és *Ehlert Gyula* 234 szavazattal. — *Póttagok*: *Langermann Károly* 303 és *Jakubesó József* 205 szavazattal. — Ezután *Némethy Bertalan* indit-ványozta, hogy az alapítóknek a megalakulá-s körül teljesített buzgó munkálkodásért — továb-bá *Szekely Elek* polgármesternek azért a szí-vességeért, hogy a tanácstermet az alakuló köz-gyűlésre átengedte, köszönet szavaztassék. A köz-gyűlés az indítványokat helyesléssel tette magáévá. Végül néhai *Vidor Mór* érdemeit — ki a megalakulás nehéz munkájában tevékeny

részt vett — jegyzőkönyvben megörökítették; minek megtörténte után a közgyűlés az elnök elterése közben szétoszlott.

A s.-a. ujhelyi kölcsönös önszegélyző hitelszövetkezet igazgatósága ez uton is tudatja a t. közönséggel, hogy törzs-betétjegyzéseket még elfogad. Jegyezni lehet **Widder Gyula** és **Kádár Gyula** gyógyszereszeknél.

Szinna és vidéke hitelszövetkezet. Z.-Szinnán írja — tudósítónk, — Blazsek Jenő, mint a f.-tiszai hitelszövetkezetek szövetségi titkárság elnöke alatt, a rk. iskola helyiségében új szövetkezet alakult. Erre a szövetkezeti gyűlésre egy a helybeli és vidéki intelligencia, mint a szegény földmivelő osztály igen nagy száma jelent meg, kik is a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel fogadták a nemes eszmét, mely hivatva lesz a szegény nép anyagi sorsán segíteni. A gyűlés alkalmával azonnal előjegyeztek 106 üzletrészt. Elnökké közakarattal **Lehoczky Endre** rk. esperes-plebánost, — alelnökké **Dely Endre** körjegyzőt, pénztárossá **Fagulya Lajos** s. lelkészt, könyvelővé pedig **Horváthy Gyula** tanítót választották meg. A szövetkezet 1900. évi január 1-én kezd meg működését. Ez a szövetkezet is első sorban **Andrássy Sándor** orsz. képviselőnknek, mint az üdvös eszme kezdőjének köszöni, létrejöttét. r. l.

Városi és községi ügyek.

* **Jóváhagyott városi szabályrendeletek.** Közhírré adjuk, hogy a belügyminister Ujhely rendezett tanácsú városnak. 1) **Köztisztasági**, 2) **A kutyáknak a városi ültetvényes sétatényekben járószalagon vezetése tárgyában** alkotott, 3) **A pincéznői szolgálatra** vonatkozó és 4) **A bordélyügy tárgyában** alkotott szabályrendeleteit megerősítette.

* **Az iparostanulói bizottság**, f. hó 17-én megalakult **Jelenek** Adám elnöke mellett. A polgármester a megalakult bizottságnak meleg szavakban kötötte szívére, hogy az iparoktatás ügyét karolják fel és azt a surlódást, mely még a nagyközség idejéből származik, iparkodjanak megszüntetni. A hatóság beszédre **Bánóczy Kálmán** ipartestületi elnök válaszlott rámutatott arra, hogy a polgármesternek az iparoktatásügy terén eddig kifejtett működése osztatlan elismerést érdemel.

* **A pénzügyi bizottság** a f. év 22-én d. u. tartandó ülésében fogja S.-A. Ujhely r. t. város 1900. évi költségvetési előirányzatát tárgyalni. A bizottság véleményes jelentése a tanácshoz kerül, mely határozati javaslatát a november 25. napján tartandó képviselőtestületi közgyűlés elé terjeszti jóváhagyás végett.

* **S.-A. Ujhely legtöbb adófizető képviselőtestületi tagjainak 1900. évre szóló névsora** az erre a célra megválasztott küldöttség részéről a f. év november hó 16-án tartott ülésben már kiigazított és a tanácshoz be-terjesztetett.

* **A barátszeresi kidedovó** vezetését egy bizottság, a polgármester kérésére, a mult napokban megvizsgálta. A mint hírlik, a vizsgálat bizonyos fogyatkozásokat konstatait. Az ügy vizsgálata folyamatban van.

* **A szinügyi bizottság** holnap, folyó hó 21-én ülést tart.

Vármegyei Hivatalos Rész.

1226. főisp/99. Zemplén-vármegye főispánjától.

Elnöki körlevél.

A törvényhatósági bizottság T. tagjai. az 1899. évi november hó 27-én d. e. 10 óra-
kor tartandó

rendkívüli közgyűlésre
tisztelettel meghívom.

Ezen közgyűlés tárgyai:

1. Az országgyűlési képviselő választások feletti bíráskodásról szóló: 1899. évi XV. t.-cz. 8. §-a, illetőleg a nagyméltóságú belügyminister urnak 93,000/I. 1899. számú kőrendelete alapján alkotandó vármegyei fuvardij-szabályrendelet.

2. Dr. Szmrecsányi Béla szolgabírói állásáról történt lemondásának bejelentése s ennek kapcsán egy szolgabírói állásra a választásnak kitűzése.

S.-A.-Ujhely, 1899. évi nov. hó 16.

Hazafias tisztelettel
Molnár István s. k.,
főispán.

27101. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
A 10 főszolgabírónak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

Tudomásvétel és közhírré tétel végett tudatom Tekintetes urral, hogy Mosonyvármegye nezsideri járás főszolgabírójának az alsó-ausztriai Lajtha melletti Bruck kerületi kapitányság területén sertésvész uralgása miatt érvényesített, a földmivelésügyi minister ur által jóváhagyott tilalma szerint az említett Bruck Lajtha melletti kerület kapitányság területéről sertések Magyarországra való behozatala tilos.

S.-A.-Ujhely, 1899. november hó 11.

Dokus Gyula, főjegyző.

473 kj. 99. sz. A nagy-polenai körjegyzőtől.

Körösvény.

Folyó évi november hó 4-ikén 1 drb. veres-szörű körülbelül 10—12 éves rövid, lehajlósarvu tehén találtatott Nagy-Palena községben bitang-ságban s ennek folytán a községi bíró által gondozásba vétetett.

Felhivatik tehát igazolt tulajdonosa, hogy ezen körösvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a tehenet a község biránál a felmerült tartási költségek kifizetése mellett átveheti, mert ellen esetben a tehen mint gazdátlan jószág az 1894 évi XII-ik t.-c. 105. §-a értelmében elfog árvereztetni.

Nagy-Polenán, 1899. évi november hó 11.

Podhajeczky, körjegyző.

Nyilt-tér.

**KÖZPONTI
BORVIZSGÁLATI ÁLLOMÁS**
Budafok (Promontor) Budapest mellett.
Speziális berendezésű laboratorium kizárólag bor vizsgálatok végzésére.
Tulajdonosok: **Spiegel Béla** hites törvényszéki vegyész;
Deutsch Cornél.
Az elemzések 24 óra alatt végeztetnek.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti naptár.

Vasárnap, november 19. *Erzsébet*
Hétfőn, november 20. *Bódog.*
Kedden, november 21. *B.-A. bem.*
Szerdán, november 22. *Cicelle.*
Csütörtökön, november 23. *Kelemen.*
Pénteken, november 24. *Ker. J. hitv.*
Szombaton, november 25. *Katalin.*

A szerkesztő póstája.

Múza és ökörszem. Tanulságos egy fabula. Ha megtízszogatja helyi és személyi vonatkozásoktól, szivesen közreadjuk.

D. K. — Szegi-malom. B. I. — Rákócz. Levélben küldöttük el válaszaikat.

Az „Ung” t szerkesztőségének. — Az ügy lapunk kiadójától tügg; b. levelére érdemben ó fog válaszolni.

A telefon. Sokat ígér — meghallgatjuk. Máskorra is: Halló!

B. urnak — Szedliszke. A tizenkettedik órában érkezett, mikor már későn volt. Annnyit mennyit még beig-tattunk belőle.

— r. urnak — *Mád.* Térbeli viszonyok miatt többet tenni e mai alkalommal lehetetlen volt.

Rablófogdosás Pikáns voltánál fogva nem alkalmas a közlésre.

K. Egyéb közlendőink nagy száma és terjedelmes volta miatt csak rövidítve közölhetjük.

V. urnak. Önnek a levelében kifejezett és duplán aláhuzott soraira csak azt üzenjük, a mi különben szálló-igévé vált, mióta a „vas minister” ajkáról elröppent — szónokolni a hazáért, szónokolni... elég szép időtöltés; de tenni is a hazáért: sokkal hasznosabb.!

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Énlert Gyula.**

Hirdetések.

Egy keztyűs kölcsönt kér.

Ki volna hajlandó egy 26 éves házas s jelenleg mint üzletvezető, szakértő keztyűsnek, ki S.-A.-Ujhelyben egy keztyű- és sérvkötő üzletet akar nyitni, 300—400 frt kölcsönt adni 7—8% kamatra? Ajánlatokat elfogad

Bartizek L.

fényképész S.-A.-Ujhely.

Bérbe adás.

A csizmadia ipartársulat tulajdonát képező ugynevezett Czéh-korcsma, a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel együtt 1900. évi április hó 24-étől bérbeadó. A korcsma jelenlegi bértől az összes berendezés átvehető, illetőleg megszereshető — A bérlet iránt bővebb felvilágosítással szolgál **Kovacsik János** társulati elnök.

Tk. 6769/1899. szám.

Hirdetmény.

Izbugya—Radvány község telekkönyve erdő elkülönítés következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyek az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-czikkekben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszini eljárás a nevezett községben 1899. évi december hó 15-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átiratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi nvember 8-án.

Dr. Oláh, kir. albiró.

Több ezer sima zöld oltás eladó.

A fehér bakater és gyöngy ezrének ára 90 forint.

A furmint ezrének ára 100 forint.

Az oltások jó minőségűek és fajtiszták. Megrendeléseket elfogad

Pogány Pál,

beregszászi lakos, szőlő birtokos.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik községnél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő raktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállító.

Épületek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajánljuk :

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén” kiadóhivatalában.

Tk. 5655/1899. sz. m.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíróseg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Micsak István t. főügyész a m. kir. kincstár képv. végrehajtónak Lichtmann Julianna monoki lakos végrehajtást szenvedő elleni 116 frt 13 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. járásbíróseg) területén lévő Monok község határában fekvő a monoki 169. sz. t.kvben (370-371.) hr. sz. a. fo lalt Lichtmann Julianna nevében álló 229. összeírasi számú háza és kertje az árverést 1022 frtban ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi november hó 28. napján délelőtt 10 órakor Monok község házául megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 102 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíróseg mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi augusztus hó 18. napján.

Előadó bíró helyett:
Körössy, kir. aljbíró.

Tk. 2823/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíróseg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak özvegy Szémán Istvánné végrehajtást szenvedő elleni 168 forint 15 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbíróseg) területén lévő Komlóskó községében fekvő a komlóskói 52. sz. t.kvben végrehajtást szenvedő nevében álló a) 122, 248, 334, 501, 682, 845, 871, 874, 1094, 1217, 1302. és 1306. hr. sz. ingatlanokra 4376 frt, — b) a 614 hr. sz. ingatlanra pedig az árverést 102 forintban ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi november hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor Komlóskó község házául megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 43 frt 70 krt és 10 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alattelt I. M. rendelet 8. ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíróseg mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi szeptember hó 15. napján.

Plathy, kir. jbró.

Tk. 4851/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. jbróseg mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magy. kir. államkincstár végrehajtónak Schwarcz Sámuel és neje Szűszmann Róza végrehajtást szenvedő elleni 176 forint 22 kr. tőkekövetelés és törv. járuléka iránti ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. járásbíróseg) területén lévő Bekecs községben fekvő a bekecsi 237. számú t.kvben A + 2 sor 13/d. helyr. szám alatt foglalt Schwarcz Sámuel és neje S. úszmann Róza végrehajtást szenvedők nevében álló 12 ö. i. sz. ház, udvarterre az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi december hó 4-ik napjának d. e. 10 órakor Bekecs községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 40 frtot készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíróseg, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi augusztus hó 2-ik napján.

Előadó bíró helyett:
Körössy, kir. aljbíró.

Sürgöny-czim: „KEGYELET” S.-A.-Ujhely.

A
KEGYELET
temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

A
KEGYELET
temetkezési
vállalat
S.-A.-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is,** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: érez- és fakoporsókat, továbbá finom nickl-koporsókat, sarcophagot, mindenféle szemfedeleket, érez-, mü- és élővirág koszorukat, szallagokat, viasz- és szurokfáklyákat.

Fakoporsót 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig.

A „KEGYELET” temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyász-kocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükségeset kellékekkel.

A legcsekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosittatik.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbizottja tiszteletét teendi a rendelmény átvételé végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

A „KEGYELET”

temetkezési intézet Sátoralja-Ujhelyben
gyászszalmák és gyászszatyolok nagy raktára.
Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészittetnek.

Kiváló tisztelettel:

Schön Sándor és Társa.

Sürgöny-czim: „KEGYELET” S.-A.-Ujhely.

Dus választék érez- és mü-koszorúkban, koszoru-szallagokban. Pontos és olcsó kiszolgálás bármely csekély rendelésnél is.

Legnagyobb és legolcsóbb raktár egyszerű fakoporsóknak és mindenféle érczkoporsóknak egész Zemplén-vármegyében.

A MALÁRTSIK-féle
esász. és kir. kiz. szabadalmazott

Patkányirtó-pogácsa

valódi csakis ezen

védjeggyel.

Ide figyeljenek bácsik,
Mit talált fel Maláricsik:
Feltalált egy olyan mérget,
Mely kiirtja e rút férget!

Oly jó ez a találmány,
Nincs már Ujhelyben patkány.
Kiirtotta valamennyit
Egereknek millióit.

Ártalmatlan más állatnak,
Kaesa-, liba-, tyuk- s malacznak;
A patkánynak halált okoz,
S csak harmincz krajczár egy doboz.

Ismerik is világszert', —
Manapság már e jó szert.
Fogadjuk meg tanácsát,
Rendeljünk hát pogácsát!!

„Szent István“

czukrozott hashajtó labdacok.

Ezen labdacok, menten mindennemű ásványi s vegyi anyagoktól, tisztán növényi részek pora s kivonatából készítvők s teljesen ártalmatlanok. — A „Szent István“ labdacok csikarás nélküli, biztos hatású hashajtó szert képeznek s a kényelmes bevehetés czéljából rózsaszínű czukorkéreggel vannak bevonva. Kiváló gyógyhatással bírnak étvágytalanság, székrekedés, aranyér, alhasi fájdalmak s puffadás, felbőgös, elromlott gyomortól eredő fejfájás, életundor, keserű szájsz. s általában mindenemű gyomorhajnál vagy ettől eredő betegségeknél.

A „Szent István“ labdacok éveken át romlatlanul eláll s miután czukrozva van, könnyen bevehető. Legnagyobb előnye más hashajtó szerek között, hogy nem csinál gyomorcsikarást, 5-6 óra múlva áll be hatása.

Olcsósága pedig, jósága mellett vetekedik bármely más hasonló készítménnyel.

Egy doboz „Szent-István“ hashajtó labdacok ára 15 kr.

A labdacok palack alakú fadobozokban kerülnek forgalomba és a készítő peccsétjével vannak lezárva.
Készítő hely s főraktár:
MIHALOVITS I. gyógyszerháza
a „Kigyó“-hoz
Debreczen, Főter, a városházzal szemben.
Budapesten Török József gyógyszerháza.
S.-A.-Ujhelyben:
Vidder Gyula gyógyszerháza.

Tk. 5093/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Markovics György és társainak öz. P. u. o. vics Anna és társai ellen tulajdonközé megsejtesítés iránti peréből folyó végrehajtási ügyben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. járásbíró) területén fekvő a t. terebesi 176. sz. tjkvben A. I. 1-2. sor. 358, 359. hr. számú és öz. Paulovics Anna szül. Filip, Markovics György, Markovics János, Koczán Anna, Koczán Borbála, Hvaszta Andrásné szül. Filip Rozália, Hornyak János, Barna, Imre, Mária és Anna neven álló egész ingatlanra 358 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1900. évi február hó 9-ik napján** d. e. 10 órakor T. Terebes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10°/-át vagyis 37 forint 80 krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi október hó 20. napján.

Bálint, kir. aljbíró.

6

huzásra érvényes jótékonyczélu — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.
Főnyeremény
100,000
korona ért.

5 nyeremény a 20,000 kor. stb. ért.
Kivánatra 20% levonással készpénzben kifizettetik.
Első huzás visszavonhatatlanul már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:
NAGY JÓTÉKONYSÁGI SORSJÁTÉK KEZELŐSÉGE
a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.
Sorsjegyek kaphatók a „Zemplén“ kiadóhivatalában.

Tk. 6410. szám/1899.

Hirdetmény.

Ladomér község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579 számú szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t. czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. czikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban foganatosított.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1899. évi november hó 21-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívom:

1) Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből ezedhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t. cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t. cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton, nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

3) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmeznek, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek,

Kelt Homonnán, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi október 20-án
Dr. Oláh, kir. aljbíró.

Bérbeadó ház.

Sebeók Antal dr. lakóháza, a kir. törvényszék tőzsomszédságában, a jövő év április hó 24-től hat évre bérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad a „Zemplén“ kiadóhivatala.
3-2

Eladó szőlővesszők.

Sima	zöld ojtott	furmint	90	frt
"	"	chasseles	85	frt
"	"	erdei	80	frt
Gyökeres	"	furmint	135	frt
"	"	chasseles	125	frt
"	"	Muscat. levél	135	frt
Gyökeres riparia	portalis I. a)		25	frt
"	"	II. a)	18	frt
Sima	"	I. a)	10	frt

A vessző érett egészséges szokvány minőségű faj tiszta, az alany Riparia portalis, amelyeket Dr. Szabó Gyulától kaptam tehát megbízható.

Meisels Lajos,
gyógyszerész Beregszászon.

Tk. 11652 899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schillcz Samu végrehajthatónak Dr. Roth József ügyvéd, mint Bayer Béla ügygondnok végrehajtást szenvedő elleni 149 forint 11 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő S.-A.-Ujhely városában fekvő a s.-a.-ujhelyi 1602. sz. tjkvben foglalt Bayer Béla végrehajtást szenvedő, továbbá Bayer József, kiskoru Bayer István és kiskoru Bayer Gyula tulajdonos társak nevében álló és az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a értelmében egészben árverés alá bocsátandó (6994-6995) hr. számú jöszágtést 50 forintban;

ugyanabban a tjkvben nevezettek nevében álló és az idézett §-a értelmében egészben árverés alá bocsátandó (6210, 6213) hr. sz. jöszágtést 100 forintban;

ugyanabban a tjkvben foglalt s nevezettek nevében álló és az idézett törv. §-a értelmében egészben árverés alá bocsátandó (6993. hr. sz. jöszágtés 10 forintban;

a s.-a.-ujhelyi 2354. sz. tjkvben, nevezett végrehajtást szenvedő és fentebb nevezett tulajdonosok nevében álló és az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a értelmében egészben árverés alá bocsátandó (6572-6577/a) hr. sz. jöszágtést 100 forintban;

a s.-a.-ujhelyi 2215. sz. tjkvben foglalt + 1175-1176. hr. sz. jöszágtést Bayer Bélát illető jutalék 376 forintban;

a s.-a.-ujhelyi 2766. sz. tjkvben foglalt + 9131. hr. sz. jöszágtést Bayer Belát illető jutalék 35 forintban;

a s.-a.-ujhelyi 3092. számú tjkvben foglalt Bayer Béla végrehajtást szenvedő és neje született Vojtko Ida tulajdonos társ nevében álló és az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-nak e) pontja értelmében egészben árverés alá bocsátandó + 7922 - 7925 b. 2. hr. sz. belhely és 399/b. összeírásai számú házra az árverést 1200 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899. évi december hó 22.** napján délelőtt 10 órakor a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóság hivatali helyiségben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10°/-át vagyis 5 frtot, 10 frtot, 1 fíto, 10 frtot, 3 frtot 50 krt, 1 20 frtot és 37 frt 60 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi minisiteri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi október hó 12. napján.

Wieland,
kir. törvényszéki bíró.

Néhai Adamovics István tályai volt róm. kath. lelkész hagyatékában jól gondozott zircon és berles kaptárokból elhelyezett 110 méh-család; továbbá nagyobb mennyiségű kitűnő fajú sima és gyökeres vesszők és kész ojtványok magán kézből eladók. — Értekezni lehet alólírott tulajonossal Tályán (Zemplén megye).

Adamovics Fáni.

Tk. 12322/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Feldmesser Pinkász végrehajthatónak Kertész Mihály végrehajtást szenvedő elleni 152 forint tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Sárospatak városában fekvő a Sárospatak 1898. évi július 6-án felvett végrehajtási jegyzőkönyv szerint összeírt és foglalás alá vett a sárospataki I. csoportban és tagosítási földkönyv szerint Kertész Mihály végrehajtást szenvedett és neje Pisztró Anna tulajdonos társ részére 147 térképi szám alatt Települő hely Szomor dülőben kiadott nem telekkönyvezett és az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a 5-ik bekezdésének megfelelően egészben árverés alá bocsátandó ingatlanra az árverést 360 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1900. évi január hó 15-ik** napján d. e. 10 órakor Sárospatakban a város házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10°/-át vagyis 36 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi november hó 2. napján.

Wieland Lajos,
kir. törvényszéki bíró.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem S.-A.-Ujhely és vidéke n. é. közönségét, hogy a főutcán levő

rőfös-, férfi- és női divatru üzletemet ugyancsak a fő-utcán lévő volt Rieder-féle sarok házában helyeztem át.

Dusan felszerelt raktáromban minden e szakba vágó cikkek a legjobb minőségben és igen jutányos áron kaphatók.

Valódi angol- és belföldi ruhaszöveimből mérték után a legdivatosabb öltönyöket a legrövidebb idő alatt készítették.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradtam

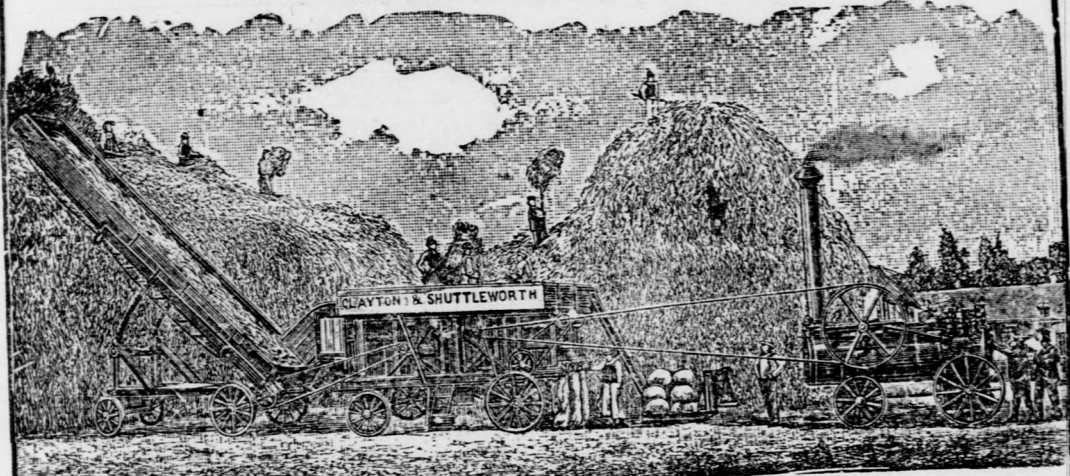
[kiváló tisztelettel

Iczkovits Jakab.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb áruk mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek továbbá járgány-csésplőgépek, lóheré-csésplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

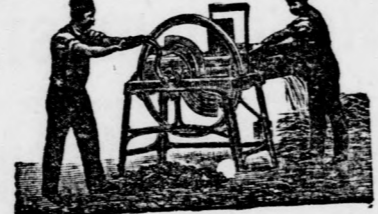

„Columbia-Drill“ legjobb sorvetőgépek, szeeszkavágók, répavágók, kukorice-morzsológ, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és csésplőgép-gyára.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán vám-utca 12. szám.

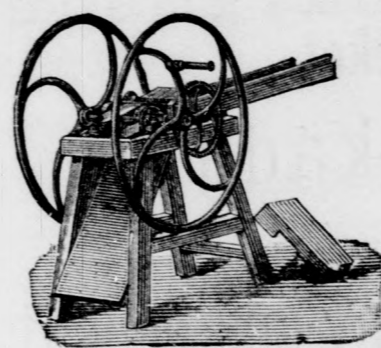
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeeszkavágókat kézi vagy járgányhajtásra.

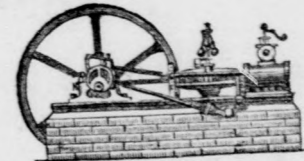
Répavágókat és tengeri morzsológat.
Olajsajtókat és olajmag pörkölőket.

Őrlő és daráló malmokat. Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket.

Olajmag zuzókat.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőz-gépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Henze-főzők, kavaró készülékek, malata és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan raktáron.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénknak gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Első zemplénmegyei honi butor raktár.

Értesítés.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint **Rákóczy-utca Róth Bernálh-fele házban** egy, a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett

Butorraktárt nyitottunk

hol is mindenféle stílus: ebédlő, háló, szalon stb. berendezéseket raktáron tartunk.

Kívánatra bármely e szakba vágó munkát saját izlés szerint, valamint

mindennemű épület munkákat

üzleti berendezéseket a legrövidebb idő alatt s a legjutányosabb árban elvállalunk.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

tisztelettel

Büchler Ferencz és Fia.

Jutányos áruk. — Pontos kiszálgát.

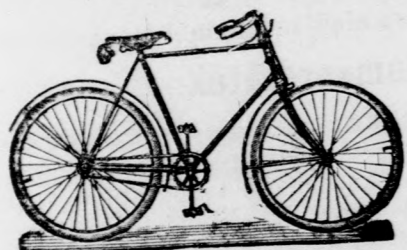
Eladó.

M. Izsépen 2 boglya mult évi és idej termésű széna, 1 kazal lóhere és 2 kazal lóherés zab szalma (550 kereszt után).
S.-A.-Ujhely, Deák-utca 803. szám.

Ifj. Horváth József.

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és

„Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyumi és légtömítők.

Mindennemű **vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta árak** dusan felszerelt raktára.

Oliva, repace, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s Tovatte gépsziradék.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román cement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő **csésplőkészleteket** s **lokomobilokat**, egy használt hibátlan **kazánt**.

Jutányos áruk, előnyös fizetési feltételek

Egy nőtlen vinczellér,

ki a kertészet minden ágában teljes jártassággal bír, azonnal állást nyerhet. Ajánlatok alulirothoz intézendők.

Br. Fischer Gusztáv
Gálszécs.

PETÁNOVITS

Metropoleszállodája

Budapest, VII., Kerepesi-ut 58. szám.

A keleti és nyugoti pályaudvar közelében, a székes-főváros legforgalmasabb helyén. Villamos vasút minden irányban. 118 elegánsan berendezett szoba villamos világosítással és központi fűtéssel. Személy-fölvonó (lift), fürdők.

Szoba-árak 1 frt 20 krtól beleértve villamos világítást, fűtést és kiszálgást.
A szállodában díszes étterem és kávéház van, melyek

LIPNIK J. A. ur

az Országos-Kaszinó vendéglőjének volt társtulajdonosa ezidő szerint a balatonfüredi gróf Eszterházy-féle szálló bérloje vezetése alatt állanak. Kitünő konyha, legjobb italok és a híres

Pilzeni sör (Urquell)

kapható itt pontosan kiszálgálva.

Esténkiut kitünő cigányzene.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű
Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kádakat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat

legszolidabb kivitelben s jutányos áron szállít és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntödéje
KASSÁN.

Valódi Karlsbadi czipőraktár.

Halász Hermann
ezelőtt

Özv. Rózsássy Lajosné

S.-A.-Ujhely, főtér Vadászkürt épületébe.

Ajánlja

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek-
cipők különlegességeit.

Nagy választék kintő bőr és

valódi Halina csizmákban.

Egyedüli raktár urak számára a lelegeánsabb és leg-
czélszerűbb viseletű Triumph (Diadal) és Viktória
cipőkben.

Valódi Karlsbadi czipőraktár.

Ha őszül a haja használja a

Zoltán-féle

Hair-Regenerátort,

mely **nem hajfestő**, de oly vegyi hatású szer, mely
rövid ideig való használat után a **haj eredeti színét**
adja vissza.

Ára üvegenként 1 forint.

EGYEDÜL

ZOLTÁN BÉLA udvari szállító

gyógyszertárában

BUDAPEST.

V., Hold-utca és Nagykorona-utca sarkán.

1 forint 30 kr. előleges beküldésével bérmentve.

Igen sok külföldi **francia, angol és német**
szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére
gyötrő bajok és kellemetlen **betegségek** ellen.
Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata
orvosilag javasolva van, a **legczészerűbb és leg-
jobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a **legjobb minőségű kelet-
indiai Santal-olajból készült és az orvos
urak által rendeltetik.**

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz
előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt
20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár „Nádorhoz”, Budapest, VI. Váci-
körút 17 szám.

Bor. 1-3 éves homoki ó-siller vagy fehér asztali bor erősség és év szerint. 100 literenként
24-25-26 frt, finom pesenye- vagy fahor 30-32 frt.
Ujbor (fejtvé) minőség szerint 14-16-18 frt, pesenye- és fahor 20-22 frt.
Nagyobb vételnél minta küldetik. A megrendelő nyugodt lehet, hogy eredeti
tisza minőségű borhoz juttatom, erről jó hírnevem nyújt kezeséget.

Szőlővessző. Fajtisza, háromszor permetezett, jól beérett, legjelesebb
homokra való fajokban (Kövi d., Kadar, Olasz r., Erdei, Slan-
kamenka, Mènes L., Fumint, Ezerjő, Piros és Fehér chasselas)
ültetés alá 50-60 cm. hosszúra vágva 3 firtól 7 firtig. — Gyö-
keres (1-2 éves) faj szerint 8 firtól 16 firtig. 25 forint vételnél
5 firtól 15 százalékos, 100 firtól 20 százalékos engedmény adatik.

Nemes eperfa-ojtvány. Kintő piros, fehér és kék fajokban,
6 láb magasán ojtva, 2-3-4-5 éves,
igen erős esemete, erősség szerint
3) krtól 60 krig, 10 firt vételnél 20
százalék, 25 forintnál 25 százalékos,
50 firtól 33 százalékos, 100 firtól 40 százalékos engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellensége
nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét egy a két-, mint a többi buak egyaránt szeretik;
kintő pálinka is főzhető belőle. Ceglédén igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna háznunk,
kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Birs-ojtványok. Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi,
Portugalli, rias stb.) melyek az ültetés évében már gyü-
mölcsöt hoznak, aztán pedig rendkívül bőven terem-
nek. Fajja igénytelen, betegség és ellenségétől egyaránt
mentes. Vannak rendelőim, kik ezer szárra ültetik, mert
rendkívül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokáig eláll, magas árban értékesíthető és sok-
félképpen fel is dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja
erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az epernél.

Spanyol meggy, fekete. [Pándi vagy hírsi meggy.] Termé-
kességét előmozdító három-
szor lett permetezve, s így, ha azt
folytatólag permetezzük, bőven
fog teremni. Fajja egészséges, gyü-
mölcsé rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb. A 2-3-4-5 éves rendkívül szép és
gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik,
mint az epernél.

Diófa. A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belű és könnyű törű,
2-3-4-5 éves diófa ára erősség szerint 20 krtól 50 krig.
Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az epernél.

Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen
körte, alma,
szilva, őszibarack, cse-
resnye, meggy, szelíd gesztenye,
lasponya magas derekú és törpe

Kiselejtezett nemes ojtványok állásukban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.
2-3-4-5 éves életkorú péld-
ányokban, azok kora és
erőssége szerint 2-5-7-
10-15 krajcár árban.

Mindenféle vadoncok erősség szerint 5 forint 85 krajcártól
19 forintig ezrenként.

Kerti eszközök. Kintő és tartós anyagból rendkívül szilárdan ké-
szült horolók (sarabolók), szőlő ültető vasak, továbbá
kerti fűrészek, ollók, görbe szemző és ojtó kések,
ezenfelül jelfa és ojtó kenőcs igen olcsó árak mel-
lett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzéket küld:

Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédről.

H i r d e t m é n y.

Ó es és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdetik
a XXI-ik magyar királyi államsorsjáték

rendezése, melynek remélhető tiszta jövedelme **közhasznú és jótékonycé-
lokra** fog fordíthatni. 1. A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segé-
lyezésére szánt alap. 2. A sárvári közkórház. 3. A katolikus tanoncokat védő
egyesület. 4. A budapesti V. kerületi népkönyha. 5. A Paulai Szt.-Vinczéről nevezett
irgalmas nőnek vezetésére bízott ó-budai tan- és nevelőintézet. 6. A fehér kereszt
országos lelenczház egyesület. 7. A Zengvárosi közkórház. 8. A kassai Mensa
Akadémia. 9. A Budapesti Tabitha egyesület. 10. A magyar vörös kereszt egyet
kolozsvári főkjja a jövedelem 1/10-1/10 részében.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játé-
terv szerint **365,000 koronára** ruznak és pedig:

1 főnyeremény . . .	150,000 korona	10 nyeremény . . .	á 1,000 korona
1 . . .	50,000 . . .	20 . . .	500 . . .
1 . . .	20,000 . . .	50 . . .	100 . . .
1 . . .	10,000 . . .	100 . . .	50 . . .
2 nyeremény . . .	á 5,000 . . .	1000 . . .	20 . . .
5 . . .	2,000 . . .	6500 . . .	10 . . .

Az összes nyeremények készpénzben fizetettek ki.

A huzás visszavonhatlanul **1899. évi december 30-án** Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 firtal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (IX.,
Csepelrakpart, félemelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mel-
lett előre beküldendő, valamennyi adó- és sóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál
és minden városban és nevezetesebb helységeben felállított egyéb sorsjegyaruló
közegnél.

Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

M. kir. lottójövedéki igazgatóság.